

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

**Міжнародні стандарти фінансової звітності
Консолідована фінансова звітність
на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився на
цю дату**

Разом зі звітом незалежного аудитора

Зміст

Звіт незалежних аудиторів	3
Консолідований звіт про фінансовий стан	6
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	9
Консолідований звіт про рух грошових коштів	11
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі	13
Примітки до консолідованої фінансової звітності	18

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Власникам та керівництву
Товариства з обмеженою відповідальністю
«ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Банківським установам

Думка із застереженням

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП» та його дочірніх підприємств (далі - «Група»), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2020 р., консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про рух грошових коштів та консолідованого звіту про власний капітал за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком впливу питання, описаного у розділі «Основа для думки із застереженням», фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Групи на 31 грудня 2020 р., її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

Амортизація основних засобів

Відповідно до МСБО 16 основні засоби мають амортизуватися протягом строку їх корисної експлуатації. Ми не отримали достатні докази стосовно того, що строки експлуатації, які Група застосовує для розрахунку амортизації основних засобів, балансова вартість яких станом на 31 грудня 2020 р. становить 299 162 тис. грн, та витрати на амортизацію яких за рік, що закінчився зазначеною датою, визнані у сумі 73 493 тис. грн, відповідають строкам їх корисної експлуатації та не є заниженими. Ми не змогли оцінити точний вплив цього питання на фінансову звітність.

Ми провели аудит відповідно до вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» і Міжнародних стандартів аудиту (МСА) Міжнародної федерації бухгалтерів. Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» цього звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Інші питання

Аудит фінансової звітності Групи за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. був проведений іншим аудитором, який 31 грудня 2020 р. висловив думку із застереженням з приводу справедливої вартості торгової кредиторської заборгованості, строків корисної експлуатації основних засобів та характеру й економічної суті частини витрат, визнаних у складі собівартості, адміністративних витрат та витрат на збут.

Наше аудиторське завдання не є обов'язковим аудитом фінансової звітності у визначенні Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Цей Звіт незалежного аудитора призначений виключно для осіб і організацій, визначених його адресатами, і не підлягає оприлюдненню разом із фінансовою звітністю відповідно до законодавства.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Групи продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення;
- отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Воробієнко А.Є.
Ключовий партнер з аудиту

30 вересня 2021 року

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»
 Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився на цю дату
 Консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2020 р.

			КОДИ		
			2020	12	31
Суб'єкт господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»	за ЄДРПОУ	36716332		
Територія	ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОН	за КОАТУУ	8038000000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля	за КВЕД	35.23		
Середня кількість працівників	132		46.90		
Одиниця виміру :	у тис. грн, без десяткових знаків				
Адреса	Івана Мазепи, буд. 6, м. КИЇВ, 01010				
Складено (зробити позначку “v” у відповідній клітинці):					
за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за Міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
31 грудня 2020 р.

Код за ДКУД

1801001

Активи	Код рядка	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.	Примітка
1	2	3	3	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	5 134	3 293	
первісна вартість	1001	7 022	3 987	
накопичена амортизація	1002	(1 888)	(694)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	20 142	13 299	12
Основні засоби:	1010	540 226	715 200	12
первісна вартість	1011	665 373	748 634	
амортизація	1012	(125 147)	(33 434)	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції:		-	-	
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	
інші фінансові інвестиції	1035	-	-	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-	
Відстрочені податкові активи	1045	4 608	3 212	10
Інші необоротні активи	1090	6 525	14 938	15
Всього необоротних активів	1095	576 635	749 942	

Консолідований звіт про фінансовий стан слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Активи	Код рядка	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.	Примітка
1	2	3	4	6
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	26 138	134 697	13
Сировина та витратні матеріали	1101	-	1 333	
Незавершене виробництво	1102	-	-	
Готова продукція	1103	-	-	
Товари	1104	26 138	133 364	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Векселі отримані	1120	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги)	1125	286 780	107 265	14
Інша дебіторська заборгованість:				
за виданими авансами	1130	140 603	68 810	
розрахунками з бюджетом:	1135	18 611	28 265	
податок на прибуток	1136	409	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-	
Дебіторська заборгованість за внутрішніми розрахунками	1145	-	-	
Інша короткострокова дебіторська заборгованість	1155	47 798	22 196	16
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	20 688	6 469	17
Грошові кошти та їх еквіваленти у банках	1167	20 688	6 469	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	1 689	
Інші оборотні активи	1190	13 637	5 483	15
Всього оборотних активів	1195	554 255	374 874	
III. Активи, утримувані для продажу	1200	862	-	
ВСЬОГО АКТИВІВ	1300	1 131 752	1 124 816	

Консолідований звіт про фінансовий стан слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Власний капітал та зобов'язання	Код рядка	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.	Примітка
1	2	3	4	6
I. Власний капітал				
Статутний капітал	1400	5 000	5 000	18
Капітал у дооцінках	1405	-	-	
Додатковий капітал	1410	-	-	
Резервний капітал	1415	1 421	1 421	18
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(95 419)	76 102	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Доля неконтролюючих акціонерів	1490	(4 554)	-	6
Всього власного капіталу	1495	(93 552)	82 523	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	
Зобов'язання з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності	1505	-	-	
Довгострокові кредити банків	1510	262 321	252 012	20
Інші довгострокові зобов'язання	1515	157 192	2 216	21
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	
Цільове фінансування	1525	-	-	
Всього довгострокових зобов'язань і забезпечення	1595	419 513	254 228	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	120 817	84 947	20
Поточна частка довгострокових зобов'язань	1610	10 189	-	
Кредиторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги)	1615	556 186	623 435	21
Податки до сплати, включаючи:	1620	785	7 446	
податок на прибуток	1621	-	7 271	
Розрахунки зі страхування	1625	-	-	
Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630	46	111	
Аванси отримані	1635	66 615	61 881	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	7 403	22 (e)
Кредиторська заборгованість за внутрішніми розрахунками	1645	-	-	
Поточні забезпечення	1660	6 545	1 403	
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	
Інші поточні зобов'язання	1690	44 608	1 439	21
Всього поточних зобов'язань і забезпечення	1695	805 791	788 065	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	
УСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	1900	1 131 752	1 124 816	

Загальна сума зобов'язань на 31 грудня 2020 р. повинна розраховуватись як сума рядків 1595,1695 та 1700 і становить 1 225 304 тисяч гривень (на 31 грудня 2019 р.: 1 042 293 тисяч гривень).

Консолідований звіт про фінансовий стан слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

		Дата (рік, місяць, день)	КОДИ		
			2020	12	31
Суб'єкт господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»	за ЄДРПОУ	36716332		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.**

Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 673 800	2 069 193	7 (а)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 541 917)	(1 929 574)	7 (б)
Валовий:				
Прибуток	2090	131 883	139 619	
Збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	3 667	90 449	8 (з)
Адміністративні витрати	2130	(50 139)	(88 143)	8 (а)
Витрати на збут	2150	(33 788)	(67 686)	8 (б)
Інші операційні витрати	2180	(120 689)	(13 021)	8 (в)
Результати від операційної діяльності:				
Прибуток	2190	-	61 218	
Збиток	2195	(69 066)	-	
Дохід від участі в капіталі підприємств, що обліковуються за методом участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	32 156	49 333	9
Інші доходи	2240	-	-	
Фінансові витрати	2250	(115 574)	(38 028)	9
Інші витрати	2270	(10 915)	(3 144)	
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290	-	69 379	
Збиток	2295	(163 399)	-	
Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	1 387	(16 165)	10
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350	-	53 214	
Збиток	2355	(162 012)	-	

Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці	2410	-	-	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-	
Інший сукупний дохід/(збиток)	2445	-	-	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(162 012)	53 214	
Чистий прибуток (збиток), що належить:				
власникам материнської компанії	2470	(157 694)	53 214	
неконтрольована частка	2475	(4 318)	-	6
Сукупний дохід, що належить:				
власникам материнської компанії	2480	(157 694)	53 214	
неконтрольована частка	2485	(4 318)	-	6

III. ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	5
Матеріали	2500	1 760	1 893 503	
Витрати на оплату праці	2505	37 851	28 475	
Відрахування у фонди соціального страхування	2510	7 270	5 662	
Амортизація	2515	94 645	41 133	
Інші операційні витрати	2520	217 995	129 651	
Усього	2550	359 521	2 098 424	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітка
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-	

Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.

Суб'єкт господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»	Дата (рік, місяць, день) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2020	12	31
			36716332		

**Звіт про рух грошових коштів
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.**

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції товарів, робіт, послуг	3000	1 491 477	1 216 547
Повернення податків і зборів, у тому числі податку на додану вартість	3005	4 936	26 541
Цільове фінансування	3006	4 936	25 738
Аванси одержані від клієнтів	3010	-	-
Повернення виплачених авансів	3015	1 790 646	1 415 524
Проценти на кошти на поточних банківських рахунках	3020	39 157	-
Штрафи і пені від боржників	3025	-	-
Надходження від операційної оренди	3035	621	3 403
Інші надходження	3040	-	-
Витрачання: Придбання продукції товарів, робіт, послуг	3095	2 726	700
Оплату праці	3100	(465 708)	(367 697)
Відрахування у фонди соціального страхування	3105	(29 981)	(23 794)
Зобов'язань із податків і зборів	3110	(7 563)	(5 755)
Зобов'язання зі сплати податку на прибуток підприємства	3115	(62 596)	(40 966)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3116	(7 103)	(13 144)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3117	(44 232)	(18 546)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(11 261)	(9 276)
Витрачання на оплату авансів	3135	(2 458 712)	(2 177 015)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(183 740)	-
Інші витрачання	3190	(9 739)	(9 454)
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	3195	111 524	38 034

Консолідований звіт про рух грошових коштів слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Стаття	Код рядка	За звітний Період	За попередній період
1	2	3	4
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
Фінансових інвестицій	3200	-	-
Необоротних активів	3205	-	-
Надходження від:			
Процентів	3215	1 605	4 230
Дивідендів	3220	-	-
Погашення фінансової допомоги та повернення депозитів	3230	70 187	45 103
Надходження від вибуття дочірніх підприємств	3235	11 439	-
Інші надходження	3250	-	2 425
Витрачання на придбання:			
Фінансових інвестицій	3255	-	-
Необоротних активів	3260	(96 876)	(219 650)
Виплати за деривативами	3270	-	-
Інші витрачання	3290	(55 489)	(11 194)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(69 134)	(179 086)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Випуску капіталу	3300	-	-
Позик	3305	403 456	459 777
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	(373 215)	(244 916)
Сплату дивідендів	3355	(18 933)	(32 905)
Процентні витрати	3360	(36 800)	(33 680)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(2 375)	-
Інші витрачання	3390	-	(6 840)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(27 867)	141 436
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	14 523	384
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	3405	6 469	6 173
Вплив зміни валютних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти	3410	(304)	(88)
Залишок коштів на кінець року	3415	20 688	6 469

Рядок 3290 "Інші витрачання" в основному представлений наданою фінансовою допомогою на суму 53 731 тисяч гривень (2019: 11 194 тисяч гривень).

Консолідований звіт про рух грошових коштів слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився на цю дату

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

Суб'єкт господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»	Дата (рік, місяць, день)	КОДИ		
			2020	12	31
			36716332		

за ЄДРПОУ

**Звіт про зміни у власному капіталі
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.**

Код за ДКУД **1801005**

Стаття	Код рядка	Статутний капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	5 000	-	-	1 421	28 383	-	-	34 804
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	5 000	-	-	1 421	28 383	-	-	34 804
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	53 214	-	-	53 214
Інший сукупний прибуток за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився на цю дату

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.
(продовження)

Стаття	Код рядка	Статут- ний капітал	Капітал у дооцін- ках	Додатко- вий капітал	Резерв- ний капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокри- тий збиток)	Неопла- чений капітал	Вилуче- ний капітал	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Розподіл накопиченого прибутку:		-	-	-	-	-	-	-	-
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	(5 495)	-	-	(5 495)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески акціонерів/учасників									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погащення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл капіталу									
Викуп власних акцій (часток участі)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Продаж власних викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання власних викуплених акцій (часток участі)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучений капітал	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	47 720	-	-	47 720
Залишок на кінець року	4300	5 000	-	-	1 421	76 102	-	-	82 523

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Суб'єкт господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»	Дата (рік, місяць, день)	КОДИ		
			2020	12	31
			36716332		

за ЄДРПОУ

**Звіт про зміни у власному капіталі
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.**

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Статутний капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Усього	Неконтрольована частка	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок року	4000	5 000	-	-	1 421	76 102	-	-	82 523	-	82 523
Коригування:											
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	(1 217)	-	-	(1 217)	-	(1 217)
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	5 000	-	-	1 421	74 885	-	-	81 306	-	81 306
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(157 694)	-	-	(157 694)	(4 318)	(162 012)
Інший сукупний прибуток за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП»

Консолідована фінансова звітність на 31 грудня 2020 р. та за рік, що закінчився на цю дату

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.

(продовження)

Стаття	Код рядка	Статут- ний капітал	Капітал у дооцін- ках	Додатко- вий капітал	Резерв- ний капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокри- тий збиток)	Неопла- чений капітал	Вилу- чений капітал	Усього	Доля неконт- ролюю- чих акціо- нерів	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Розподіл накопиченого прибутку:											
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	(12 846)	-	-	(12 846)	-	(12 846)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески акціонерів/учасників											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-		
Розподіл капіталу											
Викуп власних акцій (часток участі)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продаж власних викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання власних викуплених акцій (часток участі)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучений капітал	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	236	-	-	236	(236)	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	(170 304)	-	-	(170 304)	(4 554)	(174 858)
Залишок на кінець року	4300	5 000	-	-	1 421	(95 419)	-	-	(88 998)	(4 554)	(93 552)

Консолідований звіт про зміни у власному капіталі слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 18-59, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Примітка	Сторінка	Примітка	Сторінка
1. Загальна інформація	18	16. Інша короткострокова дебіторська заборгованість	32
2. Основа обліку	21	17. Грошові кошти та їх еквіваленти	33
3. Функціональна валюта та валюта подання	21	18. Власний капітал	33
4. Використання оцінок і суджень	22	19. Управління капіталом	34
5. Зміни облікової політики	22	20. Кредити та позики	34
6. Вибуття дочірніх компаній	23	21. Торгова та інша кредиторська заборгованість	36
7. Дохід від реалізації та собівартість реалізації	24	22. Управління фінансовими ризиками	37
8. Операційні витрати та доходи	25	23. Прийняті зобов'язання	44
9. Фінансові доходи та фінансові витрати	27	24. Умовні зобов'язання	45
10. Витрати з податку на прибуток	27	25. Операції із зв'язаними сторонами	46
11. Прибуток до сплати податків, процентів, зносу та амортизації (EBITDA)	29	26. Події після звітної дати	46
12. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції	30	27. Основа оцінки	46
13. Запаси	31	28. Основні принципи облікової політики	47
14. Торгова дебіторська заборгованість	31	29. Нові стандарти та тлумачення, які ще не були прийняті	59
15. Інші оборотні та необоротні активи	32		

1. Загальна інформація

(а) Організаційна структура та діяльність

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП» (надалі – Компанія) є українським товариством з обмеженою відповідальністю, яке було засновано в 2009 році. Компанія зареєстрована за адресою: вул. Івана Мазепи, 6, Київ, Україна. Консолідована фінансова звітність Компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, включає Компанію та її дочірні підприємства (надалі разом – "Група").

Основною діяльністю Групи є торгівля природним газом через місцеві (локальні) трубопроводи, оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами в Україні та продаж електроенергії.

Група також займається виробництвом електроенергії з альтернативних джерел, для цих цілей Компанія створила 11 дочірніх компаній у 2017 році та розпочала виробництво електроенергії у 2019 році.

Кінцевою контролюючою стороною Групи є пан Олексій Бондаренко, який має право керувати операціями Групи на власний розсуд та для власної вигоди.

Нижче наведено перелік консолідованих дочірніх підприємств Групи, включених до цієї консолідованої фінансової звітності:

Консолідовані:	Країна реєстрації	Вид діяльності	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР»	Україна	Виробництво електроенергії	-	-
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 1»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2»	Україна	Виробництво електроенергії	76,62%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 3»	Україна	Виробництво електроенергії	-	-
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 4»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 5»	Україна	Виробництво електроенергії	-	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 6»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 7»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 8»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 9»	Україна	Виробництво електроенергії	-	-
ТОВ «ЕТГ СОЛАР 10»	Україна	Виробництво електроенергії	100%	100%

У 2020 році Група продала 100% долі володіння у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 5» та 23,38% у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2» третім сторонам (Примітка 6) (2019: Група продала 100% долей володіння у ТОВ у «ЕНЕРДЖІ СОЛАР», ТОВ «ЕТГ СОЛАР 3» та ТОВ «ЕТГ СОЛАР 9» третім сторонам).

У червні 2021 року ТОВ «ЕТГ СОЛАР 8» та ТОВ «ЕТГ СОЛАР 10» було перейменовано у ТОВ «ЕНЕРДЖІ ЕСТЕЙТ» та «ОБ'ЄДНАНУ ВОДНЕВУ КОМПАНІЮ» відповідно.

(б) Умови здійснення діяльності в Україні

Діяльність Компанії зосереджена в Україні. Економіка України демонструє ознаки стабілізації після тривалого періоду політичної та економічної напруженості, який призвів до погіршення стану державних фінансів, волатильності фінансових ринків, неліквідності ринків капіталу, підвищення темпів інфляції та девальвації національної валюти по відношенню до основних іноземних валют. Наприкінці березня 2019 року в Україні відбулися вибори президента, а в липні 2019 року - парламентські вибори. У 2020 році Україна була зобов'язана погасити значну суму державного боргу, що вимагало мобілізації суттєвого внутрішнього і зовнішнього фінансування у дедалі складніших умовах кредитування країн, економіка яких розвивається, а також продовження співробітництва з МВФ, що залежить від багатьох факторів, включаючи бажання нового уряду України дотримуватися умов програми.

Збройний конфлікт в окремих частинах Луганської та Донецької областей, що почався навесні 2014 року, не закінчений; частини Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, і українська влада в даний час не має можливості повною мірою забезпечити застосування українського законодавства на території даних областей. У березні 2014 року ряд подій в Криму призвів до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації, яке не було визнано Україною та багатьма іншими країнами. Дана подія спричинила істотне погіршення відносин між Україною і Російською Федерацією.

Події, що призвели до анексії Криму Російською Федерацією у лютому 2014 року, та конфлікт на сході України, який розпочався навесні 2014 року, дотепер залишаються неврегульованими. Відносини між Україною та Російською Федерацією залишаються напруженими. Ці події не мали суттєвих прямих наслідків для Компанії.

Після економічної кризи 2014-2015 рр. українська економіка за останні пару років демонструє поживання у вигляді уповільнення темпів інфляції, стабільного курсу обміну гривні, зростання ВВП і загального поживання ділової активності.

У 2019 році після президентських і парламентських виборів було сформовано новий уряд, який ставить собі за мету продовжити реформування української економіки, стимулювати економічне зростання та боротися з корупцією.

У 2020 році темп інфляції в Україні знаходився на рівні 5,0% (у 2019 році - 4,1%), в той час як ВВП знизився на 4,4% (у 2019 році - зростання 3,3%) відповідно до статистики, оприлюдненої Національним банком України.

Протягом 2019-2020 років на тлі сприятливих економічних умов НБУ поступово скасовував діючі валютні обмеження, введені у 2017 році, у тому числі повністю скасовував обмеження на виплату дивідендів нерезидентам з 10 липня 2019 року НБУ, а валютний контроль було замінено валютним наглядом за дотриманням встановлених обмежень. Банківська система залишається вразливою через недостатню капіталізацію, низьку якість активів, викликану економічною ситуацією, знецінення національної валюти та інші фактори.

В 2019 році Міжнародний валютний фонд ("МВФ") продовжував надавати підтримку українському уряду в рамках чотирнадцятимісячної програм Stand-By, затвердженої в грудні 2018 року.

У 2020 році НБУ заплатив комісію у сумі 8 мільйонів. доларів США за перші 12 місяців нової програми Stand-by 2020 (загальна сума програми 5,2 мільярдів доларів США). З них МВФ повернув 4 мільйони доларів США за вже вибраний Україною транш в розмірі 2,1 мільярди доларів США.

Інші міжнародні фінансові установи також надавали останніми роками значну технічну підтримку з тим, щоб допомогти Україні реструктурувати зовнішній борг і здійснити різні реформи, в тому числі реформу стосовно боротьби з корупцією, реформу в сфері корпоративного права, земельну реформу і поступову лібералізацію енергетичного сектора.

У вересні 2020 року S&P та Fitch підтвердили кредитний рейтинг України на рівні В зі стабільним прогнозом. У червні 2020 року Moody's підвищило кредитний рейтинг України до рівня В3 зі стабільним прогнозом, який відображає покращення доступу до бюджетного і зовнішнього фінансування, досягнення макроекономічної стабільності та зменшення державного боргу. Подальша стабілізація економічної та політичної ситуації залежить великою мірою від продовження проведення урядом структурних реформ, продовження співробітництва з МВФ та рефінансування державного боргу, який підлягає погашенню в наступні роки.

Хоча управлінський персонал вважає, що він вживає належних заходів на підтримку стабільної діяльності Групи, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність умов здійснення діяльності може спричинити негативний вплив на результати діяльності та

фінансовий стан Групи, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Групи. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від оцінки управлінського персоналу.

Тенденції на ринку природного газу в Україні та у світі

Починаючи з серпня 2020 року, ціни на природний газ почали зростати як на внутрішньому, так і на світовому ринках.

Крім того, прогнози, які демонструє Центральний Європейський Хаб до дати підписання цього звіту, надають впевненості у отриманні високого рівня доходу від реалізації природного газу у 2021 році, що відповідно, додає впевненості у спроможності виконання Групою своїх зобов'язань перед зовнішніми кредиторами та у можливості продовження безперервної діяльності.

Вплив COVID-19

Негативна динаміка світових ринків, пов'язана з пандемією коронавірусу (COVID-19), може мати подальший негативний вплив на діяльність Компанії. Наприкінці 2019 року з Китаю з'явилися новини про коронавірус. Складність ситуації наприкінці того ж року полягала у тому, що Всесвітню організацію охорони здоров'я було повідомлено лише про обмежену кількість випадків зараження невідомим вірусом.

У перші кілька місяців 2020 року вірус поширився по всьому світу, і його негативний вплив постійно набирив обертів. Поширення вірусу мало істотний негативний вплив на економічну активність у світі, включаючи спад на ринках капіталу та різке зменшення цін на товари. На початку другої половини березня 2020 року Уряд України почав вживати обмежувальні заходи для запобігання поширенню вірусу в країні, включаючи введення карантинного режиму у періоди високих темпів поширення вірусу. Зокрема, були введені обмеження на роботу громадського транспорту, авіасполучення між більшістю країн, роботу державних установ та масові заходи. Зазначені обмежувальні заходи в залежності від рівня захворювання по кожному регіону України діють на момент підписання цієї фінансової звітності. Пандемія COVID-19 не мала суттєвого впливу на діяльність Компанії.

До кінця 2020 року було успішно розроблено декілька вакцин, і багато країн розпочали кампанії з вакцинації. Вакцинація від коронавірусу в Україні розпочалася 24 лютого 2021 року. Для щеплень були і є доступними наступні вакцини: AstraZeneca, CoronaVac, Pfizer та Moderna. До дати підписання цього звіту в Україні було проведено майже 12 млн. щеплень, при чому для приблизно для 6,6 млн. людей було проведено першу вакцинацію, і майже для 5, 4 млн. – другу.

Проте ситуація з коронавірусом в усьому світі залишається нестабільною, і її подальший вплив складно спрогнозувати та оцінити.

У 2020 році Група продовжувала працювати, торгувати товарами та надавати послуги у звичайному режимі, застосовуючи введені ще у 2019 додаткові заходи для попередження та виявлення можливого зараження робітників. Протягом року продажі Групи залишались на стабільному рівні, а її діяльність, включаючи поставки, не переривалася. На основі загальнодоступної інформації на дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності керівництво розглядало потенційний розвиток спалаху та його очікуваний вплив на Групу та економічне середовище, в якому працює Група, включаючи заходи, які вже вжито українським урядом та урядами інших країн, де знаходяться основні ділові партнери Групи.

Для збереження безперебійності операційної діяльності та стану ліквідності Групи, керівництво здійснило ряд заходів, які включають оновлення прогнозів грошових потоків та тримання позики в банку. У 2020 році Група підписала договори про продовження торгової кредиторської заборгованості за основні засоби до 31 грудня 2021 року на суму 410 885 тисяч

гривень, та за природний газ до 2025 року, балансова вартість якої на звітну дату становить 146 187 тисяч гривень (Примітка 21). Керівництво також розглянуло подальші зміни у сфері регулювання "зеленого тарифу", які відбулися в 2020 році та які передбачають зниження тарифів на сонячні електростанції та вітрові електростанції. «Зелений» тариф для сонячних електростанцій (СЕС), що введені в експлуатацію з 1 липня 2015 року по 31 грудня 2019 року, а також для електростанцій потужністю понад 1 МВт знижується на 15%. Для сонячних електростанцій потужністю менше 1 МВт - на 10%. Для сонячних електростанцій, введених в експлуатацію з 1 січня 2020 року, тариф знижується на 2,5%.

Керівництво дійшло висновку, що ці події можуть вплинути на балансову вартість активів Групи з виробництва електроенергії у майбутньому, однак вони не матимуть негативного впливу на здатність Групи продовжувати безперервність діяльності. Керівництво вважає, що заходи, які воно вживає, як описано вище, дозволять Групі підтримувати позитивні оборотні кошти та функціонувати на основі принципу безперервності діяльності в найближчому майбутньому.

Беручи до уваги вищезазначені заходи та поточні операційні та фінансові показники Групи, а також іншу наявну в даний час публічну інформацію, керівництво не передбачає негайного суттєвого негативного впливу спалаху COVID-19 на фінансовий стан та результати діяльності Групи. Однак керівництво не може виключити можливість того, що тривалі періоди блокування, ескалація суворості таких заходів або наслідковий негативний вплив таких заходів на економічне середовище матимуть несприятливий вплив на Групу в середньостроковій та довгостроковій перспективі. Група також розглядає негативні сценарії розвитку та готова адаптувати свої операційні плани відповідно.

Так, з 23 вересня 2021 року, за результатами засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій було вирішено, зокрема, встановити «жовтий» рівень епідемічної небезпеки поширення COVID-19 на території всіх регіонів України, що відповідає обмеженням середньої суворості.

Керівництво продовжує уважно стежити за ситуацією та реагуватиме на пом'якшення наслідків таких подій та обставин, коли вони відбуваються.

За рік, що закінчився 31 грудня 2020 р., Група отримала чистий збиток у сумі 162 012 тисяч гривень. Також станом на 31 грудня 2020 р. поточні зобов'язання Групи перевищували її поточні активи на 251 536 тисяч гривень. Збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р., спричинений впливом зміни курсів валют на зобов'язання Групи, деноміновані в іноземній валюті (Примітки 8(г), 9(б), 20, 21). При нівелюванні ефекту курсових різниць, операційний EBITDA демонструє зростання протягом року, що закінчився 31 грудня 2020 р. (Примітка 11).

2. Основа обліку

Підтвердження відповідності

Ця консолідована фінансова звітність була складена згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та вимогами законодавства України про подання фінансової звітності.

3. Функціональна валюта та валюта подання

Національною валютою України є гривня, яка також є функціональною валютою компаній Групи і валютою подання цієї консолідованої фінансової звітності. Якщо не зазначено інше, вся фінансова інформація подана у гривнях, була округлена до тисяч.

4. Використання оцінок і суджень

Складання консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від управлінського персоналу формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у звітності, а також на розкриття інформації про непередбачені активи та зобов'язання. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Оцінки та припущення, на яких вони ґрунтуються, регулярно переглядаються. Результати перегляду облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони переглядаються, а також у всіх наступних періодах, на які впливають такі оцінки.

Інформація про важливі судження, які використовувалися при застосуванні принципів облікової політики і мали найбільший вплив на суми, визнані у консолідованій фінансовій звітності, та які можуть призвести до суттєвого коригування даних звітності у наступному фінансовому році, висвітлена у таких примітках:

- Оцінка резерву очікуваних кредитних збитків ("ECL") по торговій дебіторській та іншій дебіторській заборгованості – Примітка 22(б);
- Визначення справедливої вартості у момент первісного визнання фінансових інструментів – Примітки 16, 21 та 22(д).

Визначення справедливої вартості

Деякі принципи облікових політик Групи та розкриттів інформації вимагають визначення справедливої вартості як для фінансових, так і для нефінансових активів та зобов'язань. Різні рівні ієрархії визначені таким чином:

- Рівень 1: оцінка ґрунтується на котирувальних (не скоригованих) цінах на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань, до яких Група має доступ на дату оцінки.
- Рівень 2: оцінка ґрунтується на вхідних даних, інших, ніж котирування цін, включених до Рівня 1, які є доступними на ринку для активу або зобов'язання прямо чи опосередковано.
- Рівень 3: оцінка ґрунтується на вхідних даних щодо активу чи зобов'язання, які є недоступними на ринку.

Якщо дані, використані для оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання, можуть бути розділені на різні рівні ієрархії справедливої вартості, то оцінку справедливої вартості повністю відносять на найнижчий рівень вхідних даних, які є значимими для всієї оцінки.

Група визнає перехід між рівнями ієрархії джерел визначення справедливої вартості на кінець звітного періоду у якому така зміна відбулася.

Подальша інформація щодо припущень, зроблених при оцінці справедливої вартості, міститься в Примітці 22(д) – справедлива вартість фінансових інструментів.

5. Зміни облікової політики

Група почала застосовувати МСФЗ 16 з 1 січня 2019 р. Ряд інших змін щодо стандартів і тлумачень набрали чинності з 1 січня 2019 р., але вони не мають суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

У зв'язку з обранням Групою методом переходу на МСФЗ 16, порівняльна інформація у цій консолідованій фінансовій звітності не була перерахована відповідно до вимог нових стандартів. Крім того, вплив переходу на МСФЗ 16 на цю консолідовану фінансову звітність був оцінений як незначний. Відповідні зміни облікової політики подані у Примітці 28.

Змін щодо облікової політики у 2020 не відбувалося.

6. Вибуття дочірних компаній

У 2020 році Група продала 100% долі володіння у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 5» та 23,38% у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2» третім сторонам.

82,38% у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 5» було продано 17 січня 2020 року та 17,62% долі - 29 травня 2021 року за загальну грошову винагороду в 1 000 тисяч гривень, вся сума якої станом на 31 грудня 2020 року була сплачена.

Оскільки датою втрати контролю є 17 січня 2020 року, чисті активи на дату вибуття та результат продажу були визначені станом на останню звітну дату, що передувала передачі права власності на долю 82,38% у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 5».

Чисті активи на дату вибуття склали 2 414 тисяч гривень та збитки від вибуття у розмірі 1 414 тисяч гривень були визнані у складі інших витрат.

23,38% у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2» було продано 28 липня 2020 року за грошову винагороду в розмірі 238 тисяч гривень, вся сума якої станом на 31 грудня 2020 року була сплачена.

Оскільки продаж частки у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2» не призвів до втрати контролю, то Група визнала долю неконтролюючих акціонерів на дату вибуття у розмірі 236 тисяч гривень безпосередньо у звіті про рух власного капіталу за 2020 рік шляхом зменшення прибутку контролюючих акціонерів, без визнання прибутку або збитку від такого вибуття частки у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2».

Чисті активи на дату вибуття частки у ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2» були від'ємні і склали суму 992 тисяч гривень, що призвело до визнання суми зобов'язань з боку неконтролюючих акціонерів у сумі 236 тисяч гривень. До кінця року доля неконтролюючих акціонерів у збитку ТОВ «ЕТГ СОЛАР 2» склала 4 318 тисяч гривень, що наростаючим підсумком сформувало заборгованість з боку неконтролюючих акціонерів у сумі 4 554 тисяч гривень на 31 грудня 2020 року.

(у тисячах гривень)

	ТОВ «ЕТГ СОЛАР 5»
Основні засоби	185 359
Запаси	336
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1 257
Інша дебіторська заборгованість	15 270
Гроші та їх еквіваленти	376
Кредити банків	(51 102)
Кредиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	(102 254)
Інші поточні зобов'язання	(46 828)
Чиста балансова вартість активів/зобов'язань, що вибули	2 414
Збиток від вибуття	(1 414)
Загальна вартість продажу	1 000
Отримано коштів на поточний рахунок	1 000
Вирахування грошових коштів дочірних компаній, що вибули	(376)
Чистий грошовий потік від вибуття дочірньої компанії	624

У 2019 році Група продала дочірні компанії ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР», ТОВ «ЕТГ СОЛАР 3» та ТОВ «ЕТГ СОЛАР 9» третім сторонам. ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР» було продано третій стороні, яка раніше надала заставу під позику Групи на 31 грудня 2019 року на суму 303 564 тисяч гривень. Чисті активи ТОВ «ЕТГ СОЛАР 3» та ТОВ «ЕТГ СОЛАР 9» на дату вибуття були несуттєві. ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР» було продано у листопаді 2019 року за грошову винагороду в 11 000 тисяч гривень, 9 000 тисяч гривень з яких, станом на 31 грудня 2019 року, не були сплачені. Чисті активи на дату вибуття склали 13 460 тисяч гривень та збитки від вибуття у розмірі 2 460 тисяч гривень були визнані у складі інших витрат.

(у тисячах гривень)

ТОВ «ЕНЕРДЖІ СОЛАР»

Нематеріальні активи	22
Незавершені капітальні інвестиції	1 417
Основні засоби	92 242
Запаси	5 138
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4 891
Гроші та їх еквіваленти	221
Довгострокові кредити банків	(40 575)
Кредиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	(41 001)
Інші поточні зобов'язання	(8 895)
Чиста балансова вартість активів/зобов'язань, що вибули	13 460
Збиток від вибуття	(2 460)
Загальна вартість продажу	11 000
Вирахування дебіторської заборгованості	(9 000)
Отримано коштів готівкою	2 000
Вирахування грошових коштів дочірніх компаній, що вибули	(221)
Чистий грошовий потік від вибуття дочірньої компанії	1 779

7. Дохід від реалізації та собівартість реалізації

(а) Дохід від реалізації

Дохід за контрактами з клієнтами, розділений на категорії доходів за рік, що закінчився 31 грудня, представлений таким чином:

(у тисячах гривень)	2020	2019
Природний газ, реалізований кінцевим споживачам	1 315 071	1 386 068
Природний газ, реалізований трейдерам	148 064	105 010
Електроенергія	1 202 450	578 115
Інше	8 215	-
	2 673 800	2 069 193

У 2020 році Група продала 341 345 тисяч м3 природного газу (2019: 254 640 тисячі м3) та 685 694 456 кВт/год електроенергії (2019: 305 122 870 кВт/год).

Крім того, у 2020 році Група продала 43 410 564 кВт/год електроенергії, виробленої на власних сонячних електростанціях (2019: 19 397 295 кВт/год).

У ході звичайного ведення бізнесу Група здійснює операції купівлі-продажу природного газу в різних місцях з метою обміну задля виконання зобов'язання Групи щодо продажу, зменшення транспортних витрат, витрат на перекачку, а також задоволення негайних потреб в запасах. Відповідно до бухгалтерської політики Групи дохід від негрошових операцій обміну товарами аналогічного характеру та вартості, не визнається. Управлінський персонал Групи застосовує судження для визначення того, чи являє собою кожна конкретна транзакція обмін або транзакцію, яка приносить дохід. При цьому управлінський персонал враховує, чи схожий такий природний газ за типом та якістю, а також чи вказує час між передачею та отриманням товару на те що суть операції - це негрошовий обмін подібними товарами. У 2020 році сума обмінних операцій природним газом становила 72 316 тисяч гривень (2019: Група не здійснювала обмінних операцій з природним газом).

(б) Собівартість реалізації

Собівартість реалізації за рік, що закінчився 31 грудня, представлена таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2020	2019
Закупівля природного газу	1 289 058	1 470 767
Закупівля електроенергії	1 011 470	471 873
Знос та амортизація	89 855	37 008
Гарантія та обслуговування обладнання	27 995	10 761
Заробітна плата та нарахування	5 424	12 999
Інше	11 018	6 323
Зміна в залишках товарів	107 097	(80 157)
	2 541 917	1 929 574

8. Операційні витрати та доходи

(а) Адміністративні витрати

Адміністративні витрати за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2020	2019
Заробітна плата та відповідні нарахування		26 528	22 429
Професійні послуги		6 388	14 938
Знос та амортизація	12	4 790	4 125
Банківські комісії		4 448	4 218
Короткострокова оренда та оренда землі		1 106	731
Страхування		790	33 864
Інше		6 089	7 838
		50 139	88 143

Група класифікує страхові витрати, понесені щодо страхування кредиторської заборгованості за продукцію, страхування від несприятливих погодних умов та страхування від претензій третіх осіб як адміністративні витрати.

(б) Витрати на збут

Витрати на збут за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2020	2019
Заробітна плата та відповідні нарахування		13 154	13 035
Реклама		5 039	1 868
Транспортування		4 685	16
Страхування		3 659	48 291
Короткострокова оренда та оренда землі		2 534	1 575
Інше		4 717	2 901
		33 788	67 686

Витрати на страхування представлені страхуванням кредитного ризику по торговій дебіторській заборгованості. У 2020 році Група отримала страхове відшкодування у розмірі 2 489 тисяч гривень (2019: 208 тисяч гривень).

(в) Інші операційні витрати

Інші операційні витрати за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2020	2019
Втрати від курсових різниць, чиста сума		109 074	-
Зменшення корисності торгової та іншої дебіторської заборгованості		7 870	7 077
Донарахування ПДВ		1 844	557
Штрафи та пені		505	550
Страхова компенсація повернута		-	3 000
Інше		1 396	1 837
		120 689	13 021

(г) Інші операційні доходи

Інші операційні доходи за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2020	2019
Страхова компенсація		2 489	208
Штрафи та пені		1 168	4 438
Дохід від курсових різниць, чиста сума		-	82 512
Сторнування резерву від зменшення корисності	22(б)	-	3 134
Інше		10	157
		3 667	90 449

9. Фінансові доходи та фінансові витрати

(а) Фінансові доходи

Фінансові доходи за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2020	2019
Дохід від визнання зобов'язань за амортизованою вартістю		30 551	-
Відсотки, нараховані по депозитах		1 605	4 222
Дохід від курсових різниць, чиста сума		-	42 229
Відсотки, нараховані на видану фінансову допомогу	16	-	2 882
		32 156	49 333

(б) Фінансові витрати

Фінансові витрати за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Примітки	2020	2019
Втрати від курсових різниць, чиста сума		67 469	-
Відсотки за кредитами	22(е)	35 762	25 356
Відсотки, нараховані по торговій кредиторській заборгованості	21	11 395	9 173
Відсотки, нараховані за орендними зобов'язаннями	22(е)	948	617
Збиток при первісному визнанні	16	-	2 882
		115 574	38 028

10. Витрати з податку на прибуток

(а) Суми визнані в складі прибутків або збитків

Ставка податку на прибуток у роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років складала 18%. Компоненти витрат з податку на прибуток за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2020	2019
Витрати з поточного податку на прибуток	9	13 779
Витрати / (вигода) з відстроченого податку	(1 396)	2 386
	(1 387)	16 165

(б) Узгодження чинної ставки оподаткування

Різниця між загальною очікуваною сумою витрат з податку на прибуток, підрахованою із застосуванням діючої ставки оподаткування до прибутку перед оподаткуванням, і фактичної сумою витрат з податку на прибуток представлена таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2020	%	2019	%
Прибуток до оподаткування	(163 399)		69 379	
Витрати з податку на прибуток згідно з чинною ставкою	(29 412)	18%	12 488	18%
Вплив невизнаних відстрочених податкових активів	24 899	(15%)	2 420	3%
Статті, що не відносяться на витрати (доходи) для цілей оподаткування	3 126	(2%)	1 257	2%
Фактичні витрати з податку на прибуток	(1 387)	1%	16 165	23%

На 31 грудня 2020 та 2019 років Група не визнала відстрочені податкові активи, що виникли у зв'язку з податковими збитками по дочірніх компаніях з огляду на суттєві невизначеності щодо їх майбутньої реалізації.

(в) Визнані відстрочені податкові активи та зобов'язання

Станом на 31 грудня 2020 р. відстрочені податкові активи і зобов'язання відносяться до наступних статей:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Залишок на 1 січня 2020 р. актив (зобов'язання)	Визнано у прибутку або збитку дохід (витрати)	Залишок на 31 грудня 2020 р. актив (зобов'язання)
Основні засоби та нематеріальні активи	403	(403)	-
Запаси	515	(515)	-
Торгова та інша дебіторська заборгованість	2 207	1 583	3 790
Кредити та позики	87	(87)	-
Поточні забезпечення	-	818	818
Чисті відстрочені податкові активи	3 212	1 396	4 608

Станом на 31 грудня 2019 р. відстрочені податкові активи і зобов'язання відносяться до наступних статей:

(у тисячах гривень)	Залишок на 1 січня 2019 р. актив (зобов'язання)	Визнано у прибутку або збитку дохід (витрати)	Залишок на 31 грудня 2019 р. актив (зобов'язання)
Основні засоби та нематеріальні активи	-	403	403
Запаси	-	515	515
Торгова та інша дебіторська заборгованість	5 348	(3 141)	2 207
Кредити та позики	156	(69)	87
Торгова та інша кредиторська заборгованість	94	(94)	-
Чисті відстрочені податкові активи	5 598	(2 386)	3 212

11. Прибуток до сплати податків, процентів, зносу та амортизації (EBITDA)

Група подає інформацію про операційний показник EBITDA. Цей показник використовується управлінським персоналом Групи при оцінці фінансових результатів діяльності Групи, і тому управлінський персонал вважає, що його подання є доречним. Операційний EBITDA розраховується шляхом коригування чистого результату за рік з метою виключення впливу оподаткування, фінансових витрат та доходів, зносу та амортизації, збитків від знецінення пов'язаних із основними засобами та нематеріальними активами.

Операційний EBITDA не є встановленим показником для оцінки фінансових результатів відповідно до МСФЗ. Отже, порядок розрахунку операційного EBITDA, що застосовується Групою, може не відповідати порядку розрахунку аналогічного показника, що застосовується іншими суб'єктами господарювання.

Операційний EBITDA за роки, що закінчилися 31 грудня, представлений таким чином:

(у тисячах гривень)	Примітки	2020	2019
(Непокритий збиток)/ Чистий прибуток за рік		(162 012)	53 214
<i>Коригування на:</i>			
Фінансові доходи	9(а)	(32 156)	(49 333)
Фінансові витрати	9(б)	115 574	38 028
Знос та амортизація	12	94 645	41 133
Витрати з податку на прибуток	10	(1 387)	16 165
Операційний EBITDA		14 664	99 207
(Доходи)/Втрати від операційних курсових різниць	7 (в,г)	109 074	(82 512)
Операційний EBITDA після вирахування курсових різниць		123 738	16 695

12. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції

<i>(у тисячах гривень)</i>	Земля та будівлі	Машини та облад- нання	Транс- портні засоби	Офісне облад- нання та меблі	Незавер- шене будів- ництво	Усього
Вартість						
Баланс на 1 січня 2019 р.	-	1 270	736	1 005	356 400	359 411
Визнання активу права використання при первинному застосуванні МСФЗ 16	2 956	-	-	-	-	2 956
Скоригований залишок на 1 січня 2019 року	2 956	1 270	736	1 005	356 400	362 367
Надходження	1 421	132 024	5 123	846	350 845	490 259
Передачі	298 885	406 212	-	-	(705 097)	-
Вибуття	-	(233)	-	(168)	-	(401)
Вибуття дочірних компаній	(32 233)	(67 845)	(739)	(626)	(1 417)	(102 860)
Рекласифікація	-	-	-	-	12 568	12 568
Залишок на 31 грудня 2019 р.	271 029	471 428	5 120	1 057	13 299	761 933
Надходження	22 095	-	-	-	91 668	113 763
Передачі	39 903	46 651	721	3 635	(90 910)	-
Вибуття	(7 634)	(3 103)	(1 649)	(207)	-	(12 593)
Вибуття дочірних компаній	(78 112)	(105 371)	-	(190)	-	(183 673)
Рекласифікація	-	-	-	-	6 085	6 085
Залишок на 31 грудня 2020 р.	247 281	409 605	4 192	4 295	20 142	685 515
Амортизація та збитки від зменшення корисності						
Баланс на 1 січня 2019 р.	-	(912)	(25)	(937)	-	(1 874)
Амортизація за рік	(7 978)	(32 202)	(398)	(555)	-	(41 133)
Вибуття	-	204	-	168	-	372
Вибуття дочірних компаній	2 696	6 208	28	269	-	9 201
Залишок на 31 грудня 2019 р.	(5 282)	(26 702)	(395)	(1 055)	-	(33 434)
Амортизація за рік	(17 777)	(75 326)	(669)	(720)	-	(94 492)
Вибуття	72	149	-	173	-	394
Вибуття дочірних компаній	588	1 735	-	62	-	2 385
Залишок на 31 грудня 2020 р.	(22 399)	(100 144)	(1 064)	(1 540)	-	(125 147)
Балансова вартість						
На 31 грудня 2019 р.	265 747	444 726	4 725	2	13 299	728 499
На 31 грудня 2020 р.	224 882	309 461	3 128	2 755	20 142	560 368

У 2020 році Група визнала у складі основних засобів права оренди офісного приміщення первісною вартістю 22 095 тисяч гривень та терміном до 31 липня 2023 р.

Первісна вартість активу у формі права користування приміщенням є сумою орендних зобов'язань (дисконтовані майбутні орендні платежі) у сумі 11 915 тисяч гривень та сплаченого орендодавцю авансу у сумі 10 180 тисяч грн без ПДВ, що підлягає щомісячному заліку рівними частинами до кінця строку оренди.

Станом на 31 грудня 2020 р. зобов'язання з оренди за даним договором становить 20 173 тисяч гривень, у тому числі поточна частина довгострокових зобов'язань у сумі 9 389 тисяч гривень.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2020 р., Група не капіталізувала витрати на позики (31 грудня 2019 р.: 9 263 тисяч гривень при ставці капіталізації 7%).

На 31 грудня 2020 р., у зв'язку з отриманням кредитів та позик Група передала в заставу основні засоби на суму 413 809 тисяч гривень (31 грудня 2019 р: 710 059 тисяч гривень) (Примітки 20, 23).

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2020 р., витрати на амортизацію у розмірі 4 790 тисяч гривень (2019: 4 125 тис. грн.) було віднесено до загальних та адміністративних витрат, та 89 702 тисяч гривень було віднесено на собівартість (2019: 37 008 тисяч гривень).

13. Запаси

Запаси на 31 грудня представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Природний газ	26 138	133 364
Інше	-	1 333
	26 138	134 697

14. Торгова дебіторська заборгованість

Торгова дебіторська заборгованість на 31 грудня представлена таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Торгова дебіторська заборгованість	305 668	120 510
Резерв під знецінення торгової дебіторської заборгованості	(18 888)	(13 245)
	286 780	107 265

Інформація про кредитний ризик Групи, пов'язаний з торговою дебіторською заборгованістю, розкрита у Примітці 22.

15. Інші оборотні та необоротні активи

Інші поточні та необоротні активи станом на 31 грудня представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Інші необоротні активи		
Передоплата за капітальні інвестиції	2 525	10 938
Довгострокові депозити в банках	4 000	4 000
	6 525	14 938

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Інші оборотні активи		
Технічний ПДВ по авансам отриманим	10 169	-
Податковий кредит, не підтверджений ПН (за касовим методом)	3 468	
Короткострокові депозити в банках	-	5 483
	13 637	5 483

Інформація про кредитні ризики Групи, пов'язані з банківськими депозитами, розкрита у Примітці 22.

16. Інша короткострокова дебіторська заборгованість

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Фінансова допомога видана	47 860	8 958
Дебіторська заборгованість від продажу дочірньої компанії	-	9 000
Інша дебіторська заборгованість	2 103	4 238
Резерв під знецінення іншої короткострокової дебіторської заборгованості	(2 165)	-
	47 798	22 196

Зміни у виданій фінансовій допомозі протягом року, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Примітки	2020	2019
Залишок на 1 січня		8 958	21 094
Фінансова допомога видана		53 576	1 711
Збиток від первісного визнання наданої фінансової допомоги	9(б)	-	(2 882)
Відсотки нараховані	9(а)	-	2 882
Повернена фінансова допомога		(60 609)	(21 094)
Вибуття дочірніх підприємств		45 935	7 247
Залишок на 31 грудня		47 860	8 958

Інформація про кредитний і валютний ризики Групи, пов'язані з іншою короткостроковою дебіторською заборгованістю, розкрита у Примітці 22.

17. Грошові кошти та їх еквіваленти

(у тисячах гривень)	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Залишки на поточних банківських рахунках	20 688	6 469
	20 688	6 469

Інформація про кредитний і валютний ризики Групи, пов'язані з грошовими коштами та їх еквівалентами, розкрита у Примітці 22.

18. Власний капітал

(а) Статутний капітал

Учасники товариства з обмеженою відповідальністю мають право приймати участь в голосуванні, розподілі прибутку та права на погашення капіталу пропорційно розміру їх внеску до статутного капіталу, включаючи право одностороннього зняття своєї частки активів Компанії.

Згідно зі доповненням «Фінансові інструменти з правом дострокового погашення та зобов'язання, що виникають при ліквідації» до Міжнародного стандарту фінансової звітності МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» і Міжнародного стандарту фінансової звітності МСБО 1 «Подання фінансової звітності», частки учасників у товариствах з обмеженою відповідальністю повинні класифікуватися не як зобов'язання, а як власний капітал, якщо, поряд з відповідністю іншим критеріям, загальна сума очікуваних грошових потоків, що відносяться до певного інструмента протягом строку його дії, ґрунтується переважно на прибутку або збитку, зміні визнаних чистих активів або зміні справедливої вартості визнаних та невизнаних чистих активів протягом строку дії цього інструмента, і якщо не існує інших випущених інструментів, грошові потоки за якими ґрунтуються переважно на зазначених вище статтях, або які обмежують чи фіксують залишкову прибутковість для власників інструментів з правом дострокового погашення.

Керівництво дійшло висновку, що частки учасників у Компанії представляють залишкові частки у Компанії та відповідають всім критеріям визнання інструментів власного капіталу згідно з МСФЗ та як такі представлені як власний капітал станом на 31 грудня 2020 та 2019 років.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років статутний капітал материнської компанії ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП» становить 5 000 тисяч гривень. Єдиним учасником товариства є пан Бондаренко Олексій.

(б) Резервний капітал

Відповідно до вимог законодавства, резервний капітал формується в розмірі до 25% статутного капіталу Компанії за рахунок щорічних відрахувань не менше 5% чистого прибутку для накопичення коштів на цілі часткового фінансування найбільш ризикових операцій Компанії, для покриття збитків, які можуть виникнути у випадку настання будь-яких форс-мажорних обставин, сплати штрафів, пені та інших непередбачених зобов'язань. Використання резервного капіталу з іншою метою вимагає затвердження Загальними зборами учасників. Відрахування чистого прибутку до резервного капіталу відбувається щороку на підставі рішень Загальних зборів учасників. Протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 р., нерозподілений прибуток в сумі 1 421 тисяча гривень був перерахований до резервного капіталу.

(в) Дивіденди

Відповідно до законодавства України, суб'єкти господарювання можуть розподіляти весь статутний прибуток у вигляді дивідендів або перераховувати їх у резерви, як зазначено у їхніх статутах. Подальше використання сум, переданих у резерви, може бути законодавчо обмежене; суми, перераховані в резерви, як правило, повинні використовуватися для цілей, визначених під час їх створення. Розподіл прибутку Компанією, як правило, декларується лише з поточного або нерозподіленого прибутку, як показано в українській статутній фінансовій звітності, а не з сум, раніше перерахованих у резерви.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2020 р., Компанія оголосила та виплатила дивіденди у розмірі 12 846 тисяч гривень (2019: 5 495 тисяч гривень).

19. Управління капіталом

Група не має формальної політики управління капіталом, однак управлінський персонал намагається зберегти достатню основну базу для задоволення операційних та стратегічних потреб Групи та підтримки довіри учасників ринку. Це досягається завдяки ефективному управлінню грошовими коштами, постійному моніторингу доходів Групи та EBITDA / прибутку, а також довгострокових інвестиційних планів, які в основному фінансуються операційними грошовими потоками Групи. З цією метою Група прагне до стійкого зростання прибутків.

Більш детальна інформація про показник операційного EBITDA викладена у Примітці 11.

20. Кредити та позики

У цій примітці представлена інформація про строки та умови кредитів та позик Групи згідно з договорами, які оцінюються за амортизованою вартістю. Більш детальна інформація про процентний і валютний ризик та ризик ліквідності Групи викладена у Примітці 22.

(а) Умови та строки погашення заборгованості

На 31 грудня 2020 р. умови та строки погашення отриманих кредитів та позик представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Валюта	Відсоткова ставка	Рік погашення	Балансова вартість
<i>Довгострокові</i>				
Довгострокові банківські кредити	Євро	5,04%+UIRD 12m	2024	209 555
	Євро	6,76%+UIRD 12m	2024	52 766
				262 321
<i>Поточні</i>				
Поточна частина довгострокових банківських кредитів	Євро	5,04%+UIRD 12m	2021	34 068
	Євро	6,76%+UIRD 12m	2021	21 737
Короткострокові банківські кредити	Гривня	13,5%- 15%	2021	62 512
Відсотки до сплати				2 500
				120 817
				383 138

На 31 грудня 2019 р. умови та строки погашення отриманих кредитів та позик представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Валюта	Відсоткова ставка	Рік погашення	Балансова вартість
<i>Довгострокові</i>				
Довгострокові банківські кредити	Євро	5,0%+UIRD 12m	2024	155 246
	Гривня	4,6%+ UIRD 12m	2021-2024	96 766
				252 012
<i>Поточні</i>				
Короткострокові банківські кредити	Євро	5.0%+UIRD 12m – 9,7%	2020	35 505
	Гривня	4.6%+ UIRD 12m- 20,5%	2020	37 422
Короткострокові кредити від третіх осіб	Євро	9,65%	2020	8 276
Відсотки до сплати				3 744
				84 947
				336 959

На 31 грудня 2020 р., у зв'язку з отриманням кредитів та позик Група передала в заставу основні засоби на суму 413 809 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: основні засоби та незавершені капітальні інвестиції на суму 710 059 тисяч гривень) (Примітки 12, 23).

21. Торгова та інша кредиторська заборгованість

(у тисячах гривень)	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Довгострокові зобов'язання		
Довгострокова торгова кредиторська заборгованість	146 187	-
Довгострокова заборгованість з фінансової оренди	11 005	2 216
	157 192	2 216
Поточні зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за основними засобами	382 512	399 722
Торгова кредиторська заборгованість	173 674	223 713
	556 186	623 435
Інші поточні зобов'язання		
Податкове зобов'язання, не підтверджене ПН (за касовим методом)	22 993	-
Технічний ПДВ по авансам виданим	18 231	-
Фінансова допомога отримана	3 370	872
Інша заборгованість	14	567
	44 608	1 439
	757 986	627 090

Протягом 2020 року Група підписала контракти про продовження кредиторської заборгованості до кінця 2021 року у розмірі 199 520 тисяч гривень за основні засоби однієї із сонячних станцій Групи та запровадження процентної ставки 6% річних (2019: продовження кредиторської заборгованості до кінця 2020 року у розмірі 158 810 тисяч гривень; 6%). Відсотки, нараховані в розмірі 11 395 тисяч гривень, були визнані у складі фінансових витрат (2019: 9 173 тисяч гривень, були визнані у складі фінансових витрат (Примітка 9 (б))).

Протягом 2020 року Група підписала договори про продовження кредиторської заборгованості до кінця 2021 року в сумі 211 365 тисяч гривень за основні засоби, що поставляються їй іноземними постачальниками без запровадження процентної ставки (2019: 244 411 тисяч гривень за природний газ та основні засоби). Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років ця кредиторська заборгованість була визнана за номінальною вартістю.

Також протягом 2020 року Група підписала договір про продовження кредиторської заборгованості за природний газ до 2025 року, балансова вартість якої на 31 грудня 2020 р. становила 146 187 тисяч гривень (2019: 150 275 тисяч гривень). Станом на 31 грудня 2020 р. ця кредиторська заборгованість була визнана за амортизованою вартістю та класифікована як довгострокова.

Станом на 31 грудня 2020 р. Група отримала банківські гарантії на суму 110 996 тисяч гривень, передані в заставу постачальникам Групи (31 грудня 2019 р.: 443 тисяч гривень) для забезпечення виплат контрагентам у разі невиконання Групою умов договору.

22. Управління фінансовими ризиками

(а) Огляд

У зв'язку з використанням фінансових інструментів у Групі виникають такі ризики:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

У цій примітці представлена інформація про рівень зазначених ризиків Групи, про цілі, політики та процеси оцінки і управління ризиками. Більш детальна кількісна інформація розкрита у відповідних примітках до цієї консолідованої фінансової звітності.

Управлінський персонал несе загальну відповідальність за створення структури управління ризиками і здійснення нагляду за нею.

Політики управління ризиками розробляються з метою виявлення і аналізу ризиків, з якими стикається Група, встановлення належних лімітів ризиків і засобів контролю за ними, моніторингу ризиків і дотримання лімітів. Політики і системи управління ризиками регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов і діяльності Групи.

(б) Кредитний ризик

Кредитний ризик являє собою ризик фінансового збитку для Групи в результаті невиконання клієнтом або контрагентом за фінансовим інструментом своїх зобов'язань за договором. Кредитний ризик виникає переважно у зв'язку з дебіторською заборгованістю клієнтів та інших фінансовими інструментів.

- **Вплив кредитного ризику**

Максимальна сума кредитного ризику представлена балансовою вартістю кожного фінансового активу у консолідованому звіті про фінансовий стан.

- **Торгова та інша дебіторська заборгованість**

Рівень кредитного ризику залежить, головним чином, від індивідуальних характеристик кожного клієнта.

Відповідно до кредитної політики, кожний новий клієнт підлягає індивідуальному аналізу на предмет його платоспроможності до того, як йому будуть запропоновані стандартні умови оплати та доставки продукції. Для кожного клієнта встановлюються ліміти закупок, які являють собою максимальну відкриту суму, стосовно якої не вимагається додаткове затвердження з боку управлінського персоналу.

Кожен клієнт аналізується індивідуально на предмет кредитоспроможності. Такий аналіз включає зовнішні рейтинги, якщо вони доступні, фінансову звітність, інформацію кредитних агентств, галузеву інформацію та, в деяких випадках, банківські довідки. В результаті такого аналізу, для деяких дебіторів Група страхує кредитні ризики по торговій дебіторській заборгованості. На 31 грудня 2020 р. на балансі групи не було застрахованої торгової дебіторської заборгованості (2019: сума застрахованої торгової дебіторської заборгованості складала 30 810 тисяч гривень).

Згідно з договірними умовами, розрахунки з контрагентами здійснюються у період до 3 місяців.

Макроекономічні фактори мають незначний вплив на історичні показники збитків через короткостроковий характер дебіторської заборгованості Групи.

Кожний клієнт аналізується окремо або на колективній основі на предмет очікуваних кредитних збитків на дату звітності. Група використовує матрицю резервів для оцінки очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи, послуги від клієнтів, яка складається з дуже великої кількості невеликих залишків.

Група не вимагає застави для більшої частини дебіторської заборгованості та по інших фінансових інструментах.

Основний клієнт

Дохід від реалізації товарів, отриманий від одного клієнта, який не є пов'язаною стороною Групи, становить приблизно 18,23% (487 358 тисяч гривень) від загальної суми доходу Групи від реалізації товарів та продукції за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р. (31 грудня 2019 р.: 17,51%, 362 380 тисяч гривень).

Ризик концентрації

Частка торгової дебіторської заборгованості від одного клієнта складає приблизно 38% (109 652 тисяч гривень) усієї торгової дебіторської заборгованості станом на 31 грудня 2020 р. (31 грудня 2019 р.: 12%, 13 664 тисяч гривень).

Максимальна сума кредитного ризику не знеціненої торгової дебіторської заборгованості за видами контрагентів представлена таким чином:

(у тисячах гривень)

	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Кінцеві споживачі	255 161	106 446
Трейдери	31 619	819
	286 780	107 265

Торгова дебіторська заборгованість за строками виникнення

У наступній таблиці подана інформація про рівень кредитного ризику та очікувані кредитні збитки (резерв під знецінення) від торгової дебіторської заборгованості на 31 грудня 2020 р.:

(у тисячах гривень)

	Середньозва- жений коефіцієнт кредитних збитків	Валова балансова вартість	Резерв на покриття збитків (Примітка 14)	Кредитно- знецінена
Поточна (не прострочена)	0%	158 574	(203)	Ні
Прострочена на 1-30 днів	2%	25 733	(463)	Ні
Прострочена на 31-180 днів	2%	94 328	(2 344)	Ні
Прострочена на 181-365 днів	0%	10 594	-	Ні
Прострочена більш ніж на 365 днів	97%	16 439	(15 878)	Так
Усього	6%	305 668	(18 888)	

У наступній таблиці подана інформація про рівень кредитного ризику та очікувані кредитні збитки (резерв під знецінення) від торгової дебіторської заборгованості на 31 грудня 2019 р.:

(у тисячах гривень)	Середньозважений коефіцієнт кредитних збитків	Валова балансова вартість	Резерв на покриття збитків (Примітка 14)	Кредитно-знецінена
Поточна (не прострочена)	0%	92 477	-	Ні
Прострочена на 1-30 днів	0%	3 361	-	Ні
Прострочена на 31-180 днів	31%	16 162	(5 038)	Так
Прострочена на 181-365 днів	96%	7 995	(7 692)	Так
Прострочена більш ніж на 365 днів	100%	515	(515)	Так
Усього	11%	120 510	(13 245)	

Протягом 2020 року Група отримала страхове відшкодування у розмірі 2 489 тисяч гривень щодо дебіторської заборгованості (2019: 208 тисяч гривень).

Зміни резерву на покриття збитків за торговою дебіторською заборгованістю протягом року, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Примітки	2020	2019
Залишок на 1 січня		13 245	9 632
Нарахування/(сторнування) резерву на покриття збитків від зменшення корисності	8 (в, г)	5 705	3 943
Списані суми		-	(330)
Вибуття дочірніх підприємств		(62)	-
Залишок на 31 грудня		18 888	13 245

Кредити – безвідсоткова поворотна фінансова допомога нефінансовим установам

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Група оцінила, чи є надана фінансова допомога кредитно-знеціненою. Ознаки того, що фінансовий актив є кредитно-знеціненим, включають інформацію про значні фінансові труднощі позичальника, порушення умов договору та інше. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років надана фінансова допомога представлена балансами з покупцями та постачальниками Групи і має короткострокові строки погашення.

Група оцінила, що очікувані кредитні збитки щодо контрагентів, яким була видана безвідсоткова фінансова допомога, на 31 грудня 2020 р. становлять 1 276 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: очікувані кредитні збитки несуттєві, не визнавались).

Депозити в банках за строками виникнення

Зменшення корисності банківського депозиту оцінювалося на основі моделі очікуваних кредитних збитків за 12 місяців.

На звітну дату депозити в банках за строками виникнення та нарахованим резервом на знецінення представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Не прострочені депозити в банках	4 000	9 483
За вирахуванням резерву на покриття збитків від знецінення	-	-
	4 000	9 483

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років депозити в банках були розміщені в ПАТ «Укргазбанк».

Грошові кошти та їх еквіваленти

Зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів, представлених короткостроковими депозитами, було оцінено на основі очікуваних збитків впродовж 12 місяців, тому Компанія не визнала резерви під зменшення корисності на 31 грудня 2020 та 2019 років.

У наступній таблиці представлений аналіз залишків на банківських рахунках згідно з рейтингами банків, присвоєними рейтинговим агентством Moody's, або їхніми еквівалентами:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
АА	17 873	-
Саа1	-	5 600
Без рейтингу	2 815	869
	20 688	6 469

Станом на 31 грудня 2020 р. грошові кошти в основному були розміщені в АТ «Ощадбанк» та в ПАТ «Укргазбанк» (31 грудня 2019 р.: ПАТ «Укргазбанк»).

(в) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності полягає у тому, що Група не буде мати можливості виконати свої фінансові зобов'язання в належні строки. Підхід Групи до управління ліквідністю передбачає забезпечення, наскільки це можливо, постійної наявності ліквідності, достатньої для виконання зобов'язань по мірі настання строків їх погашення як у звичайних умовах, так і в надзвичайних ситуаціях, уникаючи при цьому неприйнятних збитків чи ризику нанесення шкоди репутації Групи.

Строки погашення фінансових зобов'язань згідно з договорами, включаючи виплати процентів, на основі номінальних грошових потоків, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами	До одного року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років
31 грудня 2020 р.					
Кредити від банків*	383 138	450 325	29 419	420 906	-
Довгострокова торгова кредиторська заборгованість	146 187	176 738	-	176 738	-
Заборгованість з фінансової оренди**	21 194	15 299	6 509	8 790	-
Торгова та інша кредиторська заборгованість	559 570	559 570	559 570	-	-
	1 110 089	1 201 932	595 498	606 434	-

(у тисячах гривень)	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами	До одного року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років
31 грудня 2019 р.					
Кредити від банків	336 959	423 712	115 858	307 854	-
Торгова та інша кредиторська заборгованість	623 435	625 921	625 921	-	-
	<u>960 394</u>	<u>1 049 633</u>	<u>741 779</u>	<u>307 854</u>	<u>-</u>

*Майбутні процентні виплати були розраховані виходячи з суми зобов'язання за кредитним договором на звітну дату, утримуваного до кінця дії кредитного ліміту та ставки відсотка, актуальної на звітну дату. Погашення тіла відображено виходячи з терміну погашення кожного траншу, відповідно до умов кредитних договорів.

**Грошові потоки по зобов'язанням з фінансової оренди враховують суму отриманого авансу (Примітка 12).

На 31 грудня 2020 та 2019 років у Групі немає прострочених фінансових зобов'язань.

Не очікується, що грошові потоки включені до аналізу строків погашення можуть виникнути значно раніше або будуть суттєво відрізнятись у сумах.

(г) Ринковий ризик

Ринковий ризик полягає у тому, що зміни ринкових курсів, таких як валютні курси, процентні ставки і курси цінних паперів, будуть впливати на доходи або на вартість фінансових інструментів Групи. Метою управління ринковим ризиком є управління і контроль рівня ринкового ризику в межах прийнятних параметрів при оптимізації доходності.

• Валютний ризик

У Групі виникає валютний ризик у зв'язку з кредитами та позиками та торговою та іншою кредиторською заборгованістю, деномінованими в іноземних валютах. Валютами, в яких, головним чином, деноміновані ці операції, є долари США та євро.

Рівень валютного ризику Групи представлений у таблиці на основі балансової вартості:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2020 р.		31 грудня 2019 р.	
	Долар США	Євро	Долар США	Євро
Кредити та позики	-	(319 828)	-	199 027
Торгова та інша кредиторська заборгованість	(365 584)	(191 488)	349 178	201 419
Чиста сума	(365 584)	(511 316)	349 178	400 446

На звітні дати 10-процентне ослаблення курсу гривні по відношенню до наступних валют мало б негативний вплив на чистий результат та капітал на зазначені нижче суми. При цьому припускається, що всі інші змінні величини, зокрема, процентні ставки, залишаються постійними.

<i>Вплив у тисячах гривень</i>	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Євро	(41 928)	(32 837)
Долар США	(29 978)	(28 633)

10-процентне зміцнення курсу гривні по відношенню до наведених у таблиці валют на звітні дати справило б рівний, але протилежний за значенням вплив на наведені вище суми, за умови, що всі інші змінні величини залишаються постійними.

• **Процентний ризик**

Зміни процентних ставок впливають, головним чином, на кредити і позики шляхом зміни їх справедливої вартості (заборгованість за фіксованою ставкою) або майбутніх грошових потоків (заборгованість за змінною ставкою). При отриманні нових кредитів та позик управлінський персонал користується своїми судженнями, щоб прийняти рішення щодо того яка процентна ставка – фіксована чи змінна – буде більш вигідною для Групи протягом очікуваного періоду до строку погашення заборгованості.

Інформація про строки погашення та ефективні процентні ставки по фінансових зобов'язаннях із фіксованими та змінними ставками представлена в Примітках 20 та 21. Перегляд ставок по фінансових інструментах з фіксованими ставками здійснюється на щорічній основі. Перегляд ставок по фінансових інструментах з плаваючими ставками здійснюється постійно.

Група не враховує жодні фінансові інструменти з фіксованою ставкою за справедливою вартістю через прибуток або збиток або інший сукупний дохід. Отже, зміна процентних ставок на звітну дату не вплине на прибуток, збиток або власний капітал.

Інструменти Групи з фіксованою ставкою, яка підлягає щорічному перегляду, станом на 31 грудня 2020 року були представлені кредитами та позиками і становили 380 638 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: 324 939 тисяч гривень).

Аналіз чутливості грошових потоків до зміни процентної ставки

Нижче представлена чутливість Компанії до підвищення процентної ставки на 1%. Аналіз застосовувався до довгострокових та короткострокових банківських кредитів, по яким нараховуються відсотки, ґрунтуючись на припущенні, що сума несплачених зобов'язань на дату балансу не була погашена протягом усього року.

<i>у тисячах гривень</i>	Вплив на прибуток до оподаткування	
	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
Підвищення на 1%	(3 806)	(3 249)

Зниження процентних ставок на 1% на 31 грудня 2020 та 2019 років мало б рівний, але протилежний ефект до наведених вище сум.

(д) Справедлива вартість

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначена із застосуванням існуючої ринкової інформації та належних методологій оцінки вартості. Однак для оцінки справедливої вартості необхідно суттєвим чином проаналізувати ринкові дані. Отже, оцінена справедлива вартість не обов'язково вказує суми, які могли б бути отримані на ринку у даний час. Використання різних припущень стосовно ринку та/або методологій оцінки може мати суттєвий вплив на оцінену справедливу вартість.

Оцінена справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань визначається за допомогою методології дисконтованих грошових потоків та інших відповідних методологій оцінки на кінець року і не відображає справедливу вартість цих інструментів на дату підготовки або розповсюдження цієї консолідованої фінансової звітності. Ці розрахунки не

відображають ніяких премій або дисконтів, що можуть виникнути внаслідок пропозиції на продаж одночасно всієї суми певного фінансового інструмента. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Оцінка справедливої вартості ґрунтується на існуючих фінансових інструментах без оцінки вартості очікуваної майбутньої діяльності та вартості активів та зобов'язань, що не вважаються фінансовими інструментами.

При визначенні ставки дисконтування, Група використовує процентні ставки по інструментах, що характеризуються подібним кредитним ризиком і строком до погашення, що залишився.

Балансова вартість всіх фінансових активів та фінансових зобов'язань приблизно дорівнює їх справедливій вартості на 31 грудня 2020 та 2019 років.

(е) Розкриття інформації про грошові потоки, що виникають від фінансової діяльності

Грошові потоки за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р., представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Кредити та позики	Кредиторська заборгованість за дивідендами	Фінансова допомога отримана	Кредиторська заборгова- ність за договорами оренди
Залишок на 1 січня 2020 р.	336 959	7 403	872	2 333
Кредити та позики отримані	370 956	-	-	-
Погашення кредитів та позик	(340 715)	-	-	-
Фінансова допомога отримана	-	-	32 500	-
Погашення фінансової допомоги отриманої	-	-	(32 500)	-
Дивіденди виплачені	-	(20 249)	-	-
Погашення заборгованості за договорами оренди	-	-	-	(3 150)
Відсотки сплачені	(36 191)	-	-	(1 033)
Чисті грошові кошти від фінансової діяльності	(5 950)	(20 249)	-	(4 183)
Зміни, що виникають внаслідок отримання або втрати контролю над дочірніми компаніями	-	-	-	-
Інші зміни	-	-	-	-
Втрати від курсових різниць, чиста сума	67 469	-	-	-
Визнання сум за договорами фінансової оренди	-	-	-	22 095
Дивіденди оголошені	-	12 846	-	-
Вибуття дочірньої компанії	(51 102)	-	2 498	-
Відсотки нараховані	35 762	-	-	949
Чистий вплив від інших змін	52 129	12 846	2 498	23 044
Залишок на 31 грудня 2020 р.	383 138	-	3 370	21 194

Грошові потоки за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Кредити та позики	Кредиторська заборгованість за дивідендами	Фінансова допомога отримана	Кредиторська заборгованість за договорами оренди
Залишок на 1 січня 2019 р.	202 697	34 814	1 000	464
Ефект від застосування МСФЗ 16 станом на 1 січня 2019 року	-	-	-	2 956
Скорегований баланс на 1 січня 2019 р.	202 697	34 814	1 000	3 420
Кредити та позики отримані	451 277	-	-	-
Погашення кредитів та позик	(236 288)	-	-	-
Фінансова допомога отримана	-	-	8 500	-
Погашення фінансової допомоги отриманої	-	-	(8 628)	-
Дивіденди виплачені	-	(32 906)	-	-
Погашення заборгованості за договорами оренди	-	-	-	(5 714)
Відсотки сплачені	(33 063)	-	-	(617)
Чисті грошові кошти від фінансової діяльності	181 926	(32 906)	(128)	(6 331)
Зміни, що виникають внаслідок отримання або втрати контролю над дочірніми компаніями	(40 575)	-	-	(1 205)
Інші зміни	-	-	-	-
Дохід від курсових різниць, чиста сума	(41 708)	-	-	-
Визнання сум за договорами фінансової оренди	-	-	-	5 832
Дивіденди оголошені	-	5 495	-	-
Вибуття дочірньої компанії	9 263	-	-	-
Відсотки нараховані	25 356	-	-	617
Чистий вплив від інших змін	(7 089)	5 495	-	6 449
Залишок на 31 грудня 2019 р.	336 959	7 403	872	2 333

23. Прийняті зобов'язання

(а) Зобов'язання з придбання

Станом на 31 грудня 2020 р. Група уклала договори про придбання природного газу на суму 79 080 тисяч гривень з ПДВ, електроенергії на суму 122 853 тисяч гривень з ПДВ та основних засобів на суму 2 926 тисяч гривень з ПДВ (31 грудня 2019 р.: газу на суму 75 252 тисяч гривень та електроенергії на суму 65 565 тисяч гривень). Сума прийнятих зобов'язань на придбання природного газу є попередньою договірною вартістю виконання контракту, остаточна вартість визначається з урахуванням ринкової ціни газу на європейському газовому хабі ТTF при кожній поставці.

Станом на 31 грудня 2020 р. Група також уклала договір на щомісячне до 31 березня 2022 р. придбання природного газу загальним обсягом 158 мільйонів кубічних метрів. Ціна

придбання визначається по факту кожної поставки і залежить від ринкової ціни газу на європейському газовому хабі NCG.

(б) Активи, передані в заставу

На 31 грудня 2020 р. у зв'язку з отриманням банківських кредитів Група передала в заставу основні засоби балансовою вартістю 413 809 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: основні засоби та незавершені капітальні інвестиції 710 059 тисяч гривень) (Примітка 20).

(в) Оренда

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, майбутні платежі за орендою землі та короткостроковою орендою сплачувались наступним чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.
До 1 року	1 376	989
Від 1 до 5 років	5 200	4 943
Більше 5 років	53 959	40 967
	60 535	46 899

Майбутні платежі стосуються, головним чином, оренди землі із змінними платежами, щодо яких не визнається зобов'язання з оренди.

24. Умовні зобов'язання

(а) Непередбачені податкові зобов'язання

Група здійснює більшість операцій в Україні і тому має відповідати вимогам податкового законодавства України. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків і законодавство, що часто змінюється, яке може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між місцевою, обласною та державною податковими адміністраціями та між Міністерством фінансів та іншими державними органами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які відповідно до законодавства уповноважені застосовувати суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податковий рік залишається відкритим для податкових перевірок протягом трьох наступних календарних років, однак за певних обставин цей термін може бути продовжений.

Ці факти створюють набагато серйозніші податкові ризики в Україні, ніж ризики, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

Управлінський персонал вважає, виходячи з його тлумачення податкового законодавства, офіційних роз'яснень і судових рішень, що податкові зобов'язання були належним чином відображені в обліку. Однак відповідні органи можуть мати інше тлумачення зазначених вище положень, і, якщо вони зможуть довести обґрунтованість своїх тлумачень, виконання їх рішень може значним чином вплинути на цю консолідовану фінансову звітність.

У цій консолідованій фінансовій звітності не був створений резерв по потенційних штрафах, пов'язаних з оподаткуванням.

(б) Судові процеси

У ході звичайної діяльності Група бере участь у різних судових процесах та розгляді скарг. Управлінський персонал вважає, що, ймовірно, Група не понесе суттєвих виплат або втрати активів в результаті таких судових процесів, і тому на звітні дати не було створено відповідний резерв у фінансовій звітності Групи.

25. Операції із зв'язаними сторонами

(а) Винагорода основному управлінському персоналу

Винагорода основному управлінському персоналу представлена короткостроковими виплатами, що включають заробітну плату і премії у грошовій формі на суму 5 906 тисяч гривень за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р. (2019: 4 282 тисячі гривень).

У 2020 році основний управлінський персонал складався з 5-ти осіб (2019: 4-х осіб).

Основний управлінський персонал – це особи, які мають повноваження та є відповідальними, прямо або опосередковано, за планування, керівництво і контроль за діяльністю Групи.

(б) Залишки по розрахунках та операції підприємствами під спільним контролем

Станом на 31 грудня 2020 р. залишки по розрахункам з підприємствами під спільним контролем були представлені пролонгованою торговою кредиторською заборгованістю в сумі 146 187 тисяч гривень (31 грудня 2019 р: поточною кредиторською заборгованістю у сумі 150 275 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років пов'язані сторони надали поруку по довгострокових та короткострокових банківських кредитах Групи (Примітка 20).

26. Події після звітної дати

Істотне придбання активів

Після 31 грудня 2020 р. Група придбала обладнання вартістю 97 329 тисяч гривень з метою його подальшого перепродажу протягом 12 місяців.

Зміни у сфері регулювання відновлювальної електроенергетики

У 2021 році введено штрафи для виробників відновлювальної електроенергії за небаланс своїх фактичних та прогнозних графіків виробництва електроенергії, що підлягають до сплати ДП «Гарантований покупець» у розмірі приблизно 2,137% від суми реалізації. Одночасно з цим, НЕК «Укренерго» почала компенсувати сонячним електростанціям втрати за зменшення навантаження, що допомогло збалансувати втрати від зменшення генерації електроенергії.

Інші суттєві події, які вплинули або можуть вплинути на фінансовий стан, рух грошових коштів або результати діяльності Групи, що мали місце в період між звітною датою і датою затвердження консолідованої фінансової звітності Групи за 2020 рік, відсутні.

27. Основа оцінки

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі історичної вартості.

28. Основні принципи облікової політики

Викладені далі принципи облікової політики застосовувалися послідовно до всіх періодів, поданих у цій консолідованій фінансовій звітності, а також застосовувалися послідовно суб'єктами господарювання Групи, за винятком змін, описаних у Примітці 5.

(а) Основа для консолідації

Дочірні підприємства

Дочірніми є підприємства, в яких інвестор контролює об'єкт інвестиції, якщо він має можливість чи право отримувати доходи від своєї участі в інвестиції, має можливість впливати на доходність інвестиції завдяки своїй владі над об'єктом інвестиції та коли існує зв'язок між правами та доходністю інвестиції. Фінансова звітність дочірніх підприємств включається до консолідованої фінансової звітності з дати фактичного початку здійснення контролю до дати фактичного припинення здійснення контролю. За необхідності, принципи облікової політики дочірніх підприємств були змінені з метою приведення їх у відповідність до принципів облікової політики, прийнятих Групою.

Операції, вилучені при консолідації

Залишки за розрахунками й операції між суб'єктами господарювання Групи та будь-які нереалізовані доходи та витрати за операціями між суб'єктами господарювання Групи вилучаються під час складання консолідованої фінансової звітності.

Неконтрольовані частки

Неконтрольована частка оцінюється як пропорційна частина ідентифікованих чистих активів новоутворених підприємств на дату їх утворення.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Компанія мала інвестиції в дочірні компанії, зареєстровані як товариства з обмеженою відповідальністю. Це передбачає юридично забезпечене право кожного учасника на вилучення своєї частки з капіталу товариства з обмеженою відповідальністю. У такому разі Група зобов'язана виплатити суму частки, що вилучається, протягом дванадцяти місяців з моменту отримання відповідної вимоги.

Згідно зі доповненням «Фінансові інструменти з правом дострокового погашення та зобов'язання, що виникають при ліквідації» до Міжнародного стандарту фінансової звітності МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» і Міжнародного стандарту фінансової звітності МСБО 1 «Подання фінансової звітності», частки учасників у товариствах з обмеженою відповідальністю повинні класифікуватися не як зобов'язання, а як власний капітал, якщо, поряд з відповідністю іншим критеріям, загальна сума очікуваних грошових потоків, що відносяться до певного інструмента протягом строку його дії, ґрунтується переважно на прибутку або збитку, зміні визнаних чистих активів або зміні справедливої вартості визнаних та невизнаних чистих активів протягом строку дії цього інструмента, і якщо не існує інших випущених інструментів, грошові потоки за якими ґрунтуються переважно на зазначених вище статтях, або які обмежують чи фіксують залишкову прибутковість для власників інструментів з правом дострокового погашення.

Управлінський персонал Групи дійшов висновку, що зазначені вище критерії не виконані щодо неконтрольованих часток у дочірні товариства з обмеженою відповідальністю. На цій підставі станом на 31 грудня 2020 та 2019 років неконтрольовані частки учасників відображаються як довгострокові зобов'язання у консолідованій фінансовій звітності.

(б) Дохід

Група обліковує дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) згідно з МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами».

Група визначає договір з клієнтом як угоду між двома або кількома сторонами, що створює обов'язкові для виконання права та обов'язки, де клієнт є стороною, яка уклала договір з суб'єктом господарювання для отримання товарів або послуг, які є результатом звичайної діяльності суб'єкта господарювання в обмін на компенсацію. Забезпечення прав та обов'язків за договором правовою санкцією є питанням закону. Договори Групи укладені у письмовій формі. Група не має комплексних домовленостей з продажу, контракти з клієнтами зазвичай мають одне зобов'язання щодо виконання, а самі контракти не мають жодної компенсації у змінній або негрошовій формі.

Група встановила, що у контрактах з клієнтами на продаж товарів існує одне зобов'язання щодо виконання. Робіт, пов'язаних із транспортуванням та обробкою проданих товарів, немає, при цьому контракт передбачає попередню або наступну оплату проданих товарів без будь-яких засобів стимулювання збуту.

- **Реалізація природного газу**

Дохід від продажу природного газу визнається у прибутку або збитку в певний момент часу, коли контроль за товаром передається замовнику.

Виконання зобов'язань за цими контрактами відбувається, коли товари доставлені до конкретної визначеної контрактами віртуальної точки входу газу у систему транспортування газу.

Ознаки того, чи був переданий контроль, оцінюються управлінським персоналом для кожного контракту, та включають клієнта, який:

- має поточне зобов'язання щодо оплати;
- здійснює фізичне володіння продукцією;
- має право власності на продукцію;
- приймає ризики та вигоди від володіння; та
- прийняв актив.

Зазвичай, передача контролю відбувається під час фізичної передачі товару на газовимірювальних станціях, у пунктах комерційного обліку газу та у місцях розташування газовимірювального обладнання на трубопровідній частині магістрального газопроводу.

Дохід вимірюється на підставі винагороди, зазначеної в контракті з клієнтом.

- **Продаж електроенергії**

Дохід від продажу електроенергії визнається у прибутку або збитку з часом, враховуючи спосіб постачання та споживання електроенергії.

Контроль, включаючи ризик втрати та право власності, пов'язані з електроенергією, передається замовнику, коли електроенергія відправляється замовнику у визначений пункт в межах електромережі.

Дохід визнається з часом на підставі актів, підписаних із замовниками, оскільки електроенергія представляє собою обіцянку передати споживачеві низку різних товарів, які по суті однакові та мають однакову модель передачі споживачу.

Група дійшла висновку, що вона є принципалом в усіх своїх доходах, оскільки вона є основним боржником, має право визначення ціни, а також несе ризики у зв'язку з запасами та за кредитами.

- **Компоненти фінансування**

Група не має договорів, за якими період між передачею обіцяних товарів або послуг покупцеві та їх оплатою покупцем становить більше одного року. Таким чином, з практичних міркувань, Група не здійснює коригування обіцяної суми винагороди з урахуванням впливів компоненту суттєвого фінансування, якщо на дату початку дії контракту Група вважає, що період часу від моменту, коли Група передасть обіцяний товар чи надасть послугу клієнту, до моменту, коли клієнт здійснить сплату за товар чи послугу, буде один рік або менше.

(в) Фінансові доходи та фінансові витрати

До складу фінансових доходів входять процентний дохід по інвестованих коштах, дохід від визнання фінансових інструментів по справедливій вартості і прибуток від курсових різниць по кредитах та позиках. Процентний дохід визнається по мірі нарахування в прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Фінансові витрати включають витрати на виплату процентів, витрати від визнання фінансових інструментів по справедливій вартості, збитки від зменшення корисності, визнані по відношенню до фінансових активів (за винятком торгової дебіторської заборгованості), витрати по отриманим гарантіям, збиток від курсових різниць та інші фінансові витрати. Витрати на позики, які не відносяться безпосередньо до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, визнаються в прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Прибутки та збитки від курсових різниць по кредитах та позиках, депозитах та грошових коштів та їх еквівалентів відображаються у звітності на нетто-основі як фінансові доходи або як фінансові витрати, залежно від динаміки курсів обміну, що призводить до отримання чистого прибутку або понесення чистого збитку.

Прибутки та збитки від курсових різниць, що відносяться до залишків кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, відображаються як інші операційні доходи або інші операційні витрати, залежно від динаміки курсів обміну, що призводить до отримання чистого прибутку або понесення чистого збитку.

(г) Іноземна валюта

Операції в іноземних валютах перераховуються у відповідну функціональну валюту суб'єктів господарювання Групи за курсами обміну, що діють на дати здійснення операцій. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах на звітну дату, перераховуються у функціональну валюту за курсами обміну, встановленими Національним банком України на цю дату. Прибуток або збиток від курсових різниць по монетарних статтях – це різниця між амортизованою вартістю у функціональній валюті на початок періоду, скоригованою на ефективну процентну ставку і платежі протягом періоду, та амортизованою вартістю в іноземній валюті, перерахованою за курсом обміну на кінець звітного періоду.

Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за справедливою вартістю, перераховуються у функціональну валюту за курсами обміну, що діяли на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за первісною вартістю, перераховуються за курсами обміну, що діяли на дату операції.

Курсові різниці, що виникають в результаті перерахунку, визнаються у прибутку або збитку.

На звітні дати курс гривні до основних валют представлений таким чином:

31 грудня 2020 р. 31 грудня 2019 р.

Долар США	28,2746	23,6862
Євро	34,7396	26,422

(д) Зобов'язання з виплат працівникам

Група здійснює відрахування на користь працівників до Державних фіскальних органів України, які несуть відповідальність за адміністрування таких відрахувань.

Ці суми включають плани із встановленими внесками та визнаються як витрати за користь працівників у складі прибутку або збитку, коли вони підлягають сплаті. Група не має жодних додаткових платіжних зобов'язань після сплати внесків. Авансові внески визнаються як активи в тій мірі, в якій є можливість повернення грошових коштів або зменшення майбутніх платежів. Група не має інших зобов'язань стосовно пенсій або пенсійного забезпечення працівників.

Крім того, будь-яке зобов'язання визнається в сумі, яка, як очікується, буде виплачена в рамках планів виплати грошових премій, якщо Група має поточне юридичне чи конструктивне зобов'язання виплатити цю суму в результаті послуги, наданої раніше працівником, і таке зобов'язання може бути оцінене достовірно.

(е) Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток складаються з поточного та відстроченого податків. Податок на прибуток визнається в прибутку або збитку, за винятком випадків, коли він відноситься до об'єднання бізнесу або до статей, визнаних безпосередньо у власному капіталі чи в іншому сукупному доході. У такому разі він визнається в іншому сукупному доході або у власному капіталі.

Поточний податок складається з очікуваного податку до сплати або до відшкодування, розрахованого на основі оподатковуваного прибутку або збитку за рік з використанням ставок оподаткування, що діють або практично введені в дію на звітну дату, і будь-яких коригувань податку, що підлягає сплаті за попередні роки.

Відстрочений податок визнається за тимчасовими різницями між балансовими сумами активів і зобов'язань, які використовуються для цілей фінансової звітності, і сумами, які використовуються для цілей оподаткування. Відстрочений податок не визнається за такими тимчасовими різницями:

- за тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні активів чи зобов'язань в результаті здійснення операції, що не є об'єднанням бізнесу і не впливає ані на бухгалтерський, ані на оподатковуваний прибуток або збиток;
- за тимчасовими різницями, що відносяться до інвестицій в дочірні підприємства і спільно контрольовані суб'єкти господарювання, якщо існує ймовірність того, що ці тимчасові різниці не будуть сторновані в найближчому майбутньому;
- за оподатковуваними тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні гудвілу.

Відстрочений податок оцінюється виходячи з податкових ставок, які, як очікується, будуть застосовуватися до тимчасових різниць в момент їх сторнування відповідно до законодавства, що діє або практично введене в дію на звітну дату.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання згортаються, коли існує законне право на взаємозарахування поточних активів та зобов'язань, якщо вони відносяться до податку на прибуток, що стягується одним і тим самим податковим органом з одного й того самого оподатковуваного суб'єкта господарювання, або з різних суб'єктів господарювання, але ці суб'єкти господарювання мають намір провести розрахунки за поточними податковими зобов'язаннями та активами на нетто-основі, або їх податкові активи будуть реалізовані одночасно з погашенням їх податкових зобов'язань.

Відстрочений податковий актив визнається по невикористаних податкових збитках, податкових кредитах та тимчасових різницях, що відносяться на витрати для цілей оподаткування, якщо існує ймовірність отримання в майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого вони можуть бути реалізовані. Відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та зменшуються, коли реалізація відповідної податкової вигоди більше не є ймовірною.

(є) Запаси

Запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за фактичною вартістю чи за чистою вартістю реалізації. Чистою вартістю реалізації є розрахункова вартість продажу в ході звичайної діяльності, за вирахуванням розрахункових витрат на завершення та збут.

Собівартість запасів визначається за методом середньозваженої вартості і включає витрати на придбання запасів, витрати на виробництво або переробку, а також інші витрати на їх доставку до теперішнього місцезнаходження і приведення їх у стан, придатний для використання.

(ж) Основні засоби

- **Визнання та оцінка**

Основні засоби оцінюються за вартістю придбання за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

Вартість придбання включає витрати, що безпосередньо відносяться до придбання активу. Вартість активів, створених за рахунок власних коштів, включає вартість матеріалів, заробітну плату основних робітників та будь-які інші витрати, безпосередньо пов'язані з приведенням активу у робочий стан для його використання за призначенням, а також витрати на демонтаж та вивезення відповідних об'єктів, витрати на проведення робіт з відновлення території, на якій вони знаходилися, та капіталізовані витрати на позики. Вартість придбаного програмного забезпечення, що є невід'ємною частиною функціональних характеристик відповідного обладнання, капіталізується у складі вартості такого обладнання.

Якщо частини одиниці основних засобів мають різні строки корисного використання, вони обліковуються як окремі одиниці (суттєві компоненти) основних засобів.

Будь-які прибутки або збитки від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від її вибуття з її балансовою вартістю та визнаються за чистою вартістю за рядками «Інші операційні доходи» або «Інші операційні витрати» у складі прибутку або збитку.

- **Подальші витрати**

Подальші витрати капіталізуються лише в тому випадку, якщо існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з витратами, надходять до Групи.

Витрати на поточне обслуговування основних засобів визнаються у складі прибутку або збитку за період, в якому вони були понесені.

- **Знос**

Знос одиниць основних засобів нараховується з моменту, коли вони встановлені та готові до використання, або, якщо йдеться про активи, створені власними силами суб'єкта господарювання, з моменту, коли створення активу завершено і він готовий до використання. Знос нараховується на основі вартості активу, зменшеної на його ліквідаційну вартість.

Знос визнається у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом оцінених строків корисного використання кожного компонента одиниці основних засобів, оскільки така практика найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигод, притаманних цьому активу. Знос на незавершене будівництво (незавершені капітальні інвестиції) не нараховується.

Строки корисного використання основних засобів (за основними групами) є такими:

Сонячні електростанції, будівлі та споруди	10-15 років
Сонячні модулі, інвертори та інше обладнання	1-5 років
Транспортні засоби	5 років
Офісне обладнання та меблі	1-2 роки

Методи нарахування зносу, строки корисного використання і ліквідаційна вартість переглядаються на кожну звітну дату і, якщо це необхідно, коригуються.

- **Оренда**

Група первісно застосовувала МСФЗ 16 з 1 січня 2019 року.

Група застосовувала нову політику до контрактів, укладених 1 січня 2019 року або пізніше.

На момент початку дії договору Група проводить оцінку такого договору на предмет наявності ознак оренди. Ознаки оренди існують, якщо договір передає право контролю за використанням ідентифікованого активу протягом певного періоду часу в обмін на винагороду. Для оцінки того, чи передає договір право контролю за використанням ідентифікованого активу, Група оцінює, чи:

- договір містить положення про використання ідентифікованого активу, що може бути вказано у договорі у прямий або непряний спосіб, і актив повинен бути чітко вираженим з фізичної точки зору або представляти практично повні основні характеристики активу, який є чітко вираженим з фізичної точки зору. Якщо постачальник має суттєве право на заміну, актив не є ідентифікованим;
- Група має право отримати практично всі економічні вигоди від використання активу протягом терміну використання; та
- Група має право на визначення того, яким чином використовувати актив. Група має право прийняття рішень, які є найбільш значущими для зміни того, як і для якої мети використовується актив. У рідкісних випадках, коли рішення про те, як і для якої мети використовується актив, визначено наперед, Група має право на визначення того, яким чином використовувати актив, якщо:
 - Група має право експлуатувати актив; або
 - Група спроектувала актив таким чином, який визначає наперед, як і для якої мети буде використовуватися актив протягом терміну використання.

Група вирішила не визнавати активи у формі права користування та зобов'язання за орендою для оренди малоцінних активів та короткострокової оренди, включаючи ІТ-обладнання. Група

визнає орендні платежі, пов'язані з цією орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.

При першій оцінці або після переоцінки договору, що містить компонент оренди, Група відносить винагороду у контракті на кожний компонент оренди на основі їх відносних індивідуальних цін.

Група визнає актив у формі права користування та зобов'язання з оренди на дату початку оренди. Первісне визнання активу у формі права користування відбувається за собівартістю, яка включає початкову величину зобов'язання з оренди, скориговану на будь-які платежі, здійснені на дату початку оренди або раніше, плюс будь-які понесені початкові прямі витрати, та оцінена величина витрат на демонтаж та перевезення активу або на відновлення активу чи ділянки, на якій цей актив був розміщений, за вирахуванням будь-яких отриманих заохочень.

Актив у формі права користування в подальшому амортизується за прямолінійним методом з дати початку оренди до кінця строку оренди, якщо тільки оренда не передає Групі право власності на базовий актив до кінця строку оренди або вартість активу у формі права користування відображає, що Група буде здійснювати придбання. У такому випадку актив у формі права користування буде амортизований протягом строку корисного використання базового активу, який визначається на тій же основі, що і майно та обладнання. Крім того, вартість активу у формі права користування періодично зменшується на суму збитків від зменшення корисності, якщо такі мають місце, та коригується з урахуванням певних переоцінок зобов'язання з оренди.

Первісна оцінка зобов'язання з оренди здійснюється за теперішньою вартістю, дисконтованою за процентною ставкою, закладеною до договору оренди, або, якщо ця ставка не може бути визначена, за відсотковою ставкою додаткових запозичень Групи на позиковий капітал. Як правило, Група використовує її відсоткову ставку додаткових запозичень на позиковий капітал як ставку дисконту.

Група визначає її відсоткову ставку запозичень шляхом отримання процентних ставок із різних зовнішніх джерел фінансування та додання певних коригувань, щоб відобразити умови оренди та тип орендованого активу.

Орендні платежі, що включаються до оцінки зобов'язання з оренди, включають:

- фіксовані платежі, включаючи ті, що є такими по суті;
- змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки, первісна оцінка яких здійснюється з використанням індексу або ставки на дату початку оренди;
- суми, що, як очікується, будуть сплачені орендарем за гарантією ліквідаційної вартості;
- ціну виконання опціону на покупку, якщо у Групи існує обґрунтована впевненість, що вона виконає цей опціон, орендні платежі у разі існування права на продовження оренди, якщо у Групи існує обґрунтована впевненість, що вона скористається опціоном на продовження, та штрафні санкції за дострокове припинення договору оренди, крім випадків, коли у Компанії існує обґрунтована впевненість, що договір оренди не буде припинено достроково.

Зобов'язання з оренди оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Зобов'язання переоцінюються тоді, коли відбувається зміна майбутніх орендних платежів у результаті зміни індексу або ставки, зміна прогнозованої оцінки Компанії щодо суми, що, як очікується, буде виплачена за гарантією ліквідаційної вартості, або якщо Група змінює свою оцінку щодо того, чи вона здійснюватиме опціон покупки, продовження оренди чи припинення договору оренди.

Коли зобов'язання з оренди переоцінюються таким чином, балансова вартість активу у формі права користування коригується відповідним чином, або відповідне коригування

відображається у прибутку чи збитку, якщо балансова вартість активу у формі права користування була зменшена до нуля.

Група представляє активи у формі права користування, які не відповідають визначенню інвестиційної нерухомості у складі "основних засобів", а також зобов'язання з оренди у складі "поточної частини довгострокових зобов'язань" та "інших довгострокових зобов'язань" у звіті про фінансовий стан.

Відповідно до МСФЗ 16 змінні платежі, які не залежать від індексу або ставки, наприклад, які не відображають зміни ринкових ставок оренди, не повинні включатись до зобов'язань з оренди. Стосовно муніципальної оренди землі, де орендні платежі базуються на кадастровій вартості земельної ділянки і не змінюються до наступного перегляду цієї вартості або застосовуваних ставок (або обох) органами влади, Компанія визначила, що згідно з чинним механізмом перегляду, орендні платежі за землю не можуть розглядатися як змінні, що залежать від індексу чи ставки, отже, ці виплати не включаються до орендних зобов'язань.

(з) Нематеріальні активи

- **Програмне забезпечення**

Програмне забезпечення, що має обмежені строки корисного використання, оцінюється за вартістю придбання за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

- **Подальші витрати**

Подальші витрати капіталізуються тільки в тому випадку, якщо вони збільшують майбутні економічні вигоди, пов'язані з конкретним активом, до якого вони відносяться. Усі інші витрати, включаючи витрати на гудвіл, створений всередині Групи, визнаються у прибутку або збитку в тому періоді, в якому вони понесені.

- **Амортизація**

Амортизація нараховується на вартість активу або на іншу суму, що заміняє вартість, за вирахуванням залишкової вартості.

Амортизація визнається у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом оцінених строків корисного використання нематеріальних активів, крім гудвілу, починаючи з дати, коли активи є готовими до використання, оскільки це найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигод, притаманних активу.

Амортизаційні нарахування представлені в складі адміністративних витрат. Методи нарахування амортизації, строки корисного використання та залишкова вартість аналізуються в кінці кожного фінансового року та коригуються перспективно за необхідності.

Оцінені строки корисного використання нематеріальних активів становлять 1-3 роки.

(и) Фінансові інструменти

- **Визнання та первісна оцінка**

Первісне визнання торгової дебіторської заборгованості здійснюється на дату її виникнення. Первісне визнання всіх інших фінансових активів та фінансових зобов'язань здійснюється на дату укладення угоди, коли Група стає стороною договору про фінансовий інструмент.

Фінансовий актив (якщо він не є дебіторською заборгованістю без суттєвої фінансової складової) або фінансове зобов'язання спочатку оцінюється за справедливою вартістю, плюс, якщо вони не відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, витрати

на операцію, безпосередньо пов'язані з його придбанням або емісією. Первісна оцінка торгової дебіторської заборгованості без суттєвої фінансової складової відбувається за ціною операції.

- **Класифікація та подальша оцінка**

Фінансові активи

При первісному визнанні фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється: за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI), або за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL).

Фінансові активи не перекласифікуються після їх первісного визнання, якщо тільки Група не змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами, внаслідок чого всі відповідні фінансові активи перекласифікуються в перший день першого звітного періоду після зміни бізнес-моделі.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю, якщо він відповідає обом наступним умовам і не оцінюється за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у прибутку або збитку (FVTPL):

- він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

Фінансові активи Групи включають торгову та іншу дебіторську заборгованість, депозити, а також грошові кошти та їх еквіваленти, та класифікуються за категорією амортизованої вартості. Ці активи згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Амортизована вартість зменшується на суму збитків від зменшення корисності. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються у прибутку чи збитку. Будь-який прибуток або збиток при припиненні визнання визнається в прибутку чи збитку.

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки грошових коштів у касі, депозити до запитання і високоліквідні інвестиції з початковими строками виплат до трьох місяців з моменту придбання, для яких ризик зміни справедливої вартості є незначним.

Фінансові зобов'язання – класифікація, подальша оцінка, прибутки або збитки

Фінансові зобов'язання класифікуються як зобов'язання за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Фінансове зобов'язання класифікується як оцінене за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо воно класифікується як утримуване для торгових операцій, є похідним інструментом, або визначається як такий при первісному визнанні. Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю через прибуток або збиток оцінюються за справедливою вартістю, а чисті прибутки та збитки, включаючи будь-які процентні витрати, визнаються у прибутку або збитку. Інші фінансові зобов'язання згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць визнаються у звіті про прибутки та збитки. Будь-який прибуток або збиток при припиненні визнання визнається в прибутку чи збитку.

Група оцінює всі свої фінансові зобов'язання за амортизованою вартістю.

Припинення визнання

Фінансові активи

Група припиняє визнання фінансового активу, коли закінчується строк дії прав на отримання передбачених договором грошових коштів від цього фінансового активу, або коли воно передає права на отримання передбачених договором грошових коштів у рамках операції, за якою передаються практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням фінансовим активом, або за якою Група не передає і не зберігає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням, але припиняє здійснювати контроль за фінансовим активом.

Група здійснює операції, в рамках яких вона передає активи, визнані у її звіті про фінансовий стан, але при цьому зберігає за собою всі або практично всі ризики і вигоди, притаманні переданим активам. У таких випадках Група не припиняє визнання переданих активів.

Фінансові зобов'язання

Група припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли зазначені у договорі зобов'язання були виконані, анульовані або строк їх дії закінчився. Група також припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли його умови були змінені, а грошові потоки від модифікованого зобов'язання суттєво відрізняються від попередніх; в цьому випадку нове фінансове зобов'язання з урахуванням модифікованих умов визнається за справедливою вартістю.

У разі припинення визнання фінансового зобов'язання різниця між балансовою вартістю та сплаченою компенсацією (включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті на себе зобов'язання) визнається у прибутку або збитку.

- **Взаємозалік**

Фінансові активи і зобов'язання згортаються, і чиста сума відображається у звіті про фінансовий стан тоді й тільки тоді, коли Група має юридичне право на зарахування сум і має намір або провести розрахунки на нетто-основі, або одночасно реалізувати актив і погасити зобов'язання. Група наразі має юридичне право на зарахування, якщо це право не залежить від майбутньої події та може бути виконане як під час звичайної діяльності, так і у випадку невиконання зобов'язань, неплатоспроможності або банкрутства Групи та всіх контрагентів.

- (і) **Статутний капітал**

Відповідно до українського законодавства кожен з учасників товариства з обмеженою відповідальністю має законне право вимагати вилучення своїх часток з Компанії. У такому випадку Компанія зобов'язана виплатити учаснику вартість майна пропорційно долі учасника у статутному капіталі протягом дванадцяти місяців з моменту отримання відповідної вимоги.

Управлінський персонал дійшов висновку, що частки учасників у статутному капіталі Компанії відповідають всім критеріям визнання власного капіталу згідно з МСФЗ, що описані у Примітці 18 (а). Тому вони подані як власний капітал на 31 грудня 2020 та 2019 років.

- (й) **Зменшення корисності**

- **Непохідні фінансові активи**

Група визнає резерви під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) за:

- фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю;
- договірними активами.

Група оцінює резерви на покриття збитків за сумою, що дорівнює сумі очікуваних кредитних збитків за весь строк дії інструмента, за винятком балансів, для яких кредитний ризик (тобто ризик виникнення дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту) не зріс суттєво з моменту початкового визнання, в такому випадку резерв визнається у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців.

Резерви на покриття збитків за торговою дебіторською заборгованістю та контрактними активами завжди оцінюються сумою, що дорівнює сумі безстрокових ОКЗ.

При визначенні того, чи дійсно кредитний ризик фінансового активу значно збільшився з моменту первісного визнання та при оцінюванні ОКЗ, Група бере до уваги обґрунтовану та підтверджену інформацію, яка є актуальною та була отримана без невиправданих затрат або зусиль. Це включає в себе як кількісну, так і якісну інформацію, а також результати аналізу, що ґрунтується на попередньому досвіді Групи та інформованій оцінці кредитної якості, включаючи прогнозу інформацію.

Група вважає, що значне підвищення кредитного ризику має місце, якщо кількість днів простроченої заборгованості за фінансовим активом перевищує 30 днів.

Фінансовий актив відноситься Групою до фінансових активів, за якими настала подія дефолту, якщо:

- мало ймовірно, що кредитні зобов'язання позичальника перед Групою будуть погашені в повному обсязі без застосування Групою таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності); або
- якщо кількість днів простроченої заборгованості за фінансовим активом перевищує 90 днів.

ОКЗ за весь строк дії інструмента - це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих випадків дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента.

Очікувані кредитні збитки за 12 місяців – частина очікуваних кредитних збитків, що виникають внаслідок подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати (або більш короткого періоду, якщо очікуваний строк дії фінансового інструменту становить менше 12 місяців).

Максимальним періодом при оцінці ОКЗ є максимальний період за договором, протягом якого Група наражається на кредитний ризик.

Оцінка ОКЗ

Очікувані кредитні збитки являють собою розрахункову оцінку, зважену з урахуванням ймовірності кредитних збитків. Кредитні збитки оцінюються як теперішня вартість усіх очікуваних недоотримань грошових коштів (тобто різниця між грошовими потоками, що належать Компанії відповідно до договору, і грошовими потоками, які Компанія очікує отримати).

Очікувані кредитні збитки дисконтуються за ефективною ставкою відсотка фінансового активу.

Кредитно-знецінені фінансові активи

На кожну звітну дату Група оцінює, чи є кредитно-знеціненими фінансові активи, що обліковуються за амортизованою вартістю. Вважається, що фінансовий актив є "кредитно-знеціненим", коли має місце одна чи більше подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу.

До доказів кредитного знецінення фінансового активу відносяться, зокрема, такі відкриті дані:

- значні фінансові труднощі позичальника чи емітента;
- порушення договору, наприклад, дефолт або прострочення, яке триває більше, ніж 90 днів;
- реструктуризація Групою кредиту чи авансового платежу на умовах, які Група не розглядала б за інших обставин;
- ймовірність можливого банкрутства або іншої фінансової реорганізації позичальника;

Подання резерву під очікувані кредитні збитки у звіті про фінансовий стан

Суми резервів під збитки за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю, вираховуються з валової балансової вартості активів.

Збитки від зменшення корисності за дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи, послуги, іншою дебіторською заборгованістю та грошовими коштами та їх еквівалентами подаються у складі статті «Інших операційних витрат» і не відображаються окремо у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід з міркувань суттєвості.

Списання

Валова балансова вартість фінансового активу списується, коли Група не має обґрунтованих очікувань щодо відновлення вартості фінансового активу в цілому або його частини. Група виконує індивідуальну оцінку за строками та сумами списання виходячи з обґрунтованих очікувань щодо відшкодування сум заборгованості. Група не очікує значного відшкодування списаних сум. Проте на фінансові активи, що списуються, все ж може бути звернене стягнення для виконання процедур Групи щодо відшкодування сум заборгованості.

- **Нефінансові активи**

Балансова вартість нефінансових активів Групи, за винятком запасів та відстрочених податкових активів, перевіряється на кожну звітну дату з метою виявлення будь-яких ознак зменшення їх корисності. Якщо такі ознаки існують, проводиться оцінка сум очікуваного відшкодування активів.

Сумою очікуваного відшкодування активу чи одиниці, що генерує грошові кошти, є більша з двох вартостей: вартість у використанні чи справедлива вартість за вирахуванням витрат на збут. При оцінці вартості у використанні очікувані в майбутньому грошові потоки дисконтуються до їх теперішньої вартості з використанням ставки дисконту без урахування оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризики, притаманні відповідному активу. Для цілей тестування на предмет зменшення корисності активи, які не можуть бути перевірені індивідуально, об'єднуються у найменшу групу активів, що генерує приток грошових коштів від безперервного використання відповідного активу, що практично не залежить від притоку грошових коштів від інших активів чи груп активів чи ОГГК.

Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує суму очікуваного відшкодування. Збитки від зменшення корисності визнаються у прибутку або збитку. Збитки від зменшення корисності, визнані стосовно ОГГК, спочатку розподіляються для зменшення балансової вартості будь-якого гудвілу, віднесеного на одиницю, а потім для зменшення балансової вартості інших активів у одиниці (групі одиниць) на пропорційній основі.

Збитки від зменшення корисності активів, визнані у попередніх періодах, оцінюються в кожну звітну дату на предмет виявлення будь-яких ознак того, що збиток зменшився або більше не існує. Збиток від зменшення корисності сторнується, якщо відбулася зміна оцінок, що використовуються для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки у випадку, якщо балансова вартість активу не перевищує

балансову вартість, що була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якщо збиток від зменшення корисності не був визнаний взагалі.

(к) Забезпечення

Забезпечення визнається тоді, коли Група внаслідок події, що сталася в минулому, має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, яке можна оцінити достовірно, і існує ймовірність того, що для погашення даного зобов'язання необхідно буде використання економічних ресурсів. Сума забезпечення визначається шляхом дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків з використанням ставки дисконту без урахування ставки оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі і, там, де це доцільно, ризики, притаманні певному зобов'язанню. Вивільнення дисконту визнається у складі фінансових витрат.

29. Нові стандарти та тлумачення, які ще не були прийняті

Ряд нових стандартів, поправок до стандартів та тлумачень набувають чинності для річних періодів, що починаються після 1 січня 2020 року, і не застосовувалися при складанні цієї фінансової звітності. Ці поправки до стандартів і роз'яснення, як очікується, не матимуть значного впливу на фінансову звітність Групи.

Ця консолідована фінансова звітність була затверджена керівництвом 30 вересня 2021 року та підписана від імені:

Шведкий Володимир
Директор

Ткаченко Тетяна
Фінансовий директор